ޖަދުވަލު ނަންބަރު: 27/1/2025

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޖަދުވަލު

2025 ވަނަ އަހަރުގެ ފުރަތަމަ ދައުރުގެ 27 ވަނަ ޖަލްސާ

٨ ذُوالقَعِـدَة ١٤٤٦

6 މޭ 2025

(އަންގާރަ ދުވަސް)

ޖަލްސާ ފެށުން ގަޑި: 9:01

ޖަލްސާ ނިމުން ގަޑި: 10:30

(ރިޔާސަތުގައި އިންނެވީ: މަޖިލީހުގެ ރައީސް އަބްދުއްރަޙީމް އަބްދުﷲ)

2025 ވަނަ އަހަރުގެ ފުރަތަމަ ދައުރުގެ 27 ވަނަ ޖަލްސާ

6 މޭ 2025 (އަންގާރަ ދުވަސް)

---

1. ހަމްދު ޞަލަވާތް

<u>ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:</u>

بسم الله الرّحمن الرّحيم، الحمد لله والصّلاة والسّلام على رسول الله وعلى آله وصحبه ومن والاه. މަޖިލިސް ފެށުނީ.

2. ޖަލްސާގެ ހާޒިރީ އިއުލާން

<u>ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:</u>

މިއަދަކީ 6 މޭ 2025 ވީ އަންގާރަ ދުވަސް. 1446 ވަނަ އަހަރުގެ ޛުލްޤަޢިދާ މަހުން 8 ވަނަ ދުވަސް. މިއީ ކެތި ނަކަތުން 1 ވަނަ ދުވަސް. އަޅުގަނޑުމެން އިންނަނީ މި ހިނގާ 2025 ވަނަ އަހަރުގެ ފުރަތަމަ ދައުރުގެ 27 ވަނަ ޖަލްސާގައި. މި ވަގުތު ޖަލްސާއަށް ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވީ 39 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. ސަލާމުގައި ތިއްބެވީ 4 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. ރަސްމީ ދަތުރުތަކުގައި އުޅުއްވަނީ 2 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން.

3. ދުވަހުގެ އެޖެންޑާ އިއުލާންކުރުން

<u>ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:</u>

{3.1} - އެޖެންޑާ ނަންބަރު އމ/27/1/2025.

4. ރިޔާސަތުން އަންގާ އެންގުން

<u>ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:</u>

{4.1}- ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 174 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކޮމިޓީން ފޮނުވާފައިވާ ސުންގަޑި އިތުރުކުރުން. މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީ، ގާނޫނު ނަންބަރު 6/81 (މޯލްޑިވްސް މަނިޓަރީ އޮތޯރިޓީގެ ގާނޫނު 1981)ގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ 3 ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތީން މޯލްޑިވްސް މަނިޓަރީ އޮތޯރިޓީގެ ޑެޕިއުޓީ ގަވަރުނަރުކަމުގެ މަގާމަށް ބޭފުޅަކު ޢައްޔަންކުރެއްވުމަށް ޓަކައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ފޮނުއްވާފައިވާ މައްސަލަ، 7 މޭ 2025.

5. ސުވާލު

ރިޔާސަތުން ޖަވާބުދާރީވުން:

{5.1}- ވައިކަރަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުސައިން ޝާހިދު މިނިސްޓަރ އޮފް ޓޫރިޒަމް އަލްފާޟިލް މުޙައްމަދު އައްސާން މައުމޫނާ ކުރައްވާ ސުވާލު. މިނިސްޓަރ އޮފް ޓޫރިޒަމް އަލްފާޟިލް މުޙައްމަދު އައްސާން މައުމޫނަށް އަޅުގަނޑު މަރުޙަބާ ދަންނަވަން. ސުވާލުކުރެއްވުމަށް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް ފުރުޞަތު އަރުވަން.

ވައިކަރަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ހުސައިން ޝާހިދު ޖަވާބުދާރީވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަރުޙަބާ ވަޒީރު. އިންޑިއާއާއި ދިވެހިރާއްޖެއާ ދެމެދު ގާއިމުކުރެވިފައިވާ އެއްބަސްވުންތައް ހަމަނުކުރެވިގެން އުޅެނީ ކީއްވެތޯ؟ 27 ނޮވެންބަރު 2024.

ރިޔާސަތުން ޖަވާބުދާރީވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ކުރެއްވި ސުވާލަށް ޖަވާބުދެއްވުމަށް މިނިސްޓަރަށް އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވަން. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 83 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)ގެ ދަށުން މިނިސްޓަރު ޖަވާބުދެއްވުމަށް 5 މިނެޓުގެ ފުރުޞަތު ލިބިވަޑައިގަންނަވާނެ.

މިނިސްޓަރ އޮފް ޓޫރިޒަމް މުޙައްމަދު އައްސާން މައުމޫން ޖަވާބުދާރީވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މި އިސްތިސްމާރުކުރުމުގެ އެއްބަސްވުންތައް އަދި ހަމައަށް ހާމަކުރުމަށް އޮތް ސަބަބަކީ، ދިވެހި ދައުލަތާއި އިންޑިއާއާ ދެމެދު ސޮއިކުރެވިފައި ހުރި އެއްބަސްވުންތަކުގެ ތެރޭގައި ދެ އެއްބަސްވުންތަކުގެ ކޮންފިޑެންޝަލިޓީ ހިފެހެއްޓުމަށް ހުރުމުން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކުން:

މިނިސްޓަރ އެ ދެއްވި ޖަވާބާ ގުޅިގެން ނުވަތަ މިނިސްޓަރާ ކުރެއްވި ސުވާލާ ގުޅިގެން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 85 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް އިތުރު ސުވާލުކުރުމަށް ފުރުޞަތު ހުޅުވައިލެވުން. އިތުރު ސުވާލުކުރުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ޖުމުލަ 30 މިނެޓު. އިތުރު ސުވާލުކުރުމަށް ކޮންމެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކަށް 45 ސިކުންތު ލިބިވަޑައިގަންނަވާނެ. އަދި މިނިސްޓަރު ޖަވާބުދެއްވުމަށް 2 މިނެޓު ލިބިވަޑައިގަންނަވާނެ. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 85 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގެ ދަށުން އިތުރު ސުވާލުކުރުމަށް އެންމެ ފުރަތަމަ ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ސުވާލުކުރުމަށް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވައިކަރަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުސައިން ޒާހިރަށް.

ވައިކަރަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ހުސައިން ޒާހިރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަރުޙަބާ ވަޒީރު. 23 ޑިސެންބަރު 2023ގައި [ފިޔުޗަރު]، ޓާރުގެ [ތަރުޖަމާން] ވިދާޅުވެފައި އެބަ އޮތް އިންޑިއާއި ދިވެހިރާއްޖެއާ ދެމެދުގައި 100 އެތައް އެގްރީމަންޓް އެއްބަސްވުންތަކެއް އެބަ އޮތް. މި އެއްބަސްވުންތައް ވަޒީރު މިހާރު ބައްލަވައިލެއްވިންތޯ؟ އަދި މިއިން އެއްވެސް އެއްބަސްވުމެއްގައި ޤައުމުގެ ސިޔާދަތަށް ނުރައްކާވާފަދަ ކަމެއް އެބަ އޮތްތޯ؟ ރައީސް އެންމެ ފަހުން ދުއްވި އިންޑިއާއަށްދިޔައިރު ވިދާޅުވި ވަރަށް ބައިވަރު އެއްބަސްވުންތަކަށް ބޭނުމީ ބަދަލުތަކެއް ގެނައުން ވާހަކަ. އެ އެގްރީމަންޓްތަކެއް ގެނެވުނު ވާހަކަ. އެ އެއްބަސްވުންތައް އެގްރީމަންޓް ގެނައުމީ ކޮން ރަށްތަކެއްތޯ؟ އަދި އެ އެއްބަސްވުންތަކުގައި ސޮއިކުރެއްވީ ކޮން ބާވަތްތަކެއްތޯ؟ ތިންވަނަ ސުވާލަކީ، ހައިޑްރޮގްރަފީގެ އެއްބަސްވުން ނިމިގެން ދިޔަކަމަށް ވިދާޅުވި މި ދިޔަ ފުރުޞަތުވަނީ ވަރަށް ފުރިގެން. މިއަދާ ހަމައަށް އެ އެގްރީމަންޓް ހަމަވުމުން ކިޔަށް ދަތުރު އެ ހައިޑްރޮގްރަފިކު ކުރިޔަށްގެންދަނީ؟

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އެ ސުވާލަށް ޖަވާބުދެއްވުމަށް އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން.

މިނިސްޓަރ އޮފް ޑިފެންސް މުޙައްމަދު ޣައްސާން މައުމޫން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. 1965 ވަނަ އަހަރު ދިވެހިރާއްޖެ މިނިވަންވި ފަހުން އިންޑިއާއި ދިވެހިރާއްޖެއާ ދެމެދުގައި 100 އެތައް އެގްރީމަންޓެއްގައި ސޮއިކުރެވިފައި އެބަ އޮތް.

އެހެންނަމަވެސް، މިނިސްޓްރީ އޮފް ޑިފެންސް ޖިނާވާ އޮތީ 4 އެއްބަސްވުން. އެ އެއްބަސްވުންތައް ދެންމެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މި އިޝާރާތްކުރައްވާފައިވާހެން ހައިސިއްޔަތުގެ ކުރިއަށް ދާ ތުރުކީގެ ކޮންޓްރެކްޓްގައި ވިދާޅުވެފައިވާ ޝަރުތުގެ މަޢުލޫމާތު ދެ ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެކަން ގެނައުމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ މިނިވަންކަމާއި، ސިޔާދަތާއި، ސަލާމަތާއި ބެހޭ ގޮތުން އެއްވެސް ގޮތަކަށް ބަދަލެއް ނުވާނެ ކަމަށް ބަރޯސާވެ ހުރެގެން މަސައްކަތްކުރާ ގޮތުގެ މަޢުލޫމާތު އިލްތިމާސްކޮށް ދެން މި އިޝާރާތްކުރެއްވި ހިސާބަށް ދައުލަތުގެ ސީދާ އަދަދު އަޅުގަނޑު މިއަދު އަޑު ހިފައިގެންނެއް ނުދެން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ވަޒީރު. ދެން ފުރުޞަތު މިއަރުވަނީ ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު އަޒާން މަޙްމޫދަށް.

ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު އަޒާން މަޙްމޫދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ، މީގެ ކުރިން އިދިކޮޅުގައި ތިބި ފަރާތްތަކުން އެންމެ ބޮޑަށް ކަންބޮޑުވުން ފާޅުކުރި އުޅުނު ތިލަފުށިގައި މި ތަރައްޤީކުރެވެމުންދާ، ސިފައިންގައި ތަރައްޤީކުރުވުމުން މިދާ ހާލަތު ދުވެލިތަކުން އިންޑިއާގެ އެހީގައި. އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ، އެ އެއްބަސްވުމަކީ މިހާރު އެއްވެސްވަރަކަށް ބަދަލުތަކެއް ގެނެވިފައިވޭތޯ؟ ދެވަނަ ސުވާލަކީ، މިނިސްޓަރު ދެންމެ ވިދާޅުވި ކޮންވެންޝަނުގައި ކޮށްފައިވާ އިންޑިޔާ ކަމަށް ހަމަނުކުރުވީ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ ތަޢާރުފުންގެ މަޝްވަރާގެ ޓީ ފު ވަނަ ކޮމިޓީއަށް ހަމަނުކުރުވޭތޯ އެއްބަސްވުމުގެ ދިފާޢީ ޤާނޫނުން އެއްވެސް ބައެއް ސާއިޝާރާތްކުރެވޭ ނުވާނެ. ކޮމިޓީއަށް އެ އެއްބަސްވުން ހަމަނުކުރުގެ ވިސްނުން މިނިސްޓަރު ގެންގުޅުއްވާނަމޯ؟ ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އެ ސުވާލަށް ޖަވާބުދެއްވުމަށް ވަޒީރަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން.

މިނިސްޓަރ އޮފް ޑިފެންސް މުޙައްމަދު ޣައްސާން މައުމޫން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ދެންމެ މި އިޝާރާތްކުރެއްވި ސިފައިންގެ އެގްރިމަންޓުގެ މަސައްކަތަކީ ވެސް ކުރިއަށްގެންދަނީ ދި ދައުލަތުގެ ނިޒާމާ އެއް ގޮތަށް ހަމައި ޤާނޫނީ ކާތޭންޝަން

ކޮމިޓީއަކުން. އެ މަސައްކަތް އަދި ދަނީ ކުރަމުން. އޭގެ އިތުރުން ދެވަނައަށް މި ކުރެއްވި ސުވާލުގައި، މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގެ ބާރާއި އިމްތިޔާޒުތަކަށް ދިވެހި ސަރުކާރުން ފުރިހަމައަށް އިޙްތިރާމްކުރާނަން. އެހެންކަމުން، ޖޫ ޕީ ވަން ކޮމިޓީއަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދެވޭ ހުރިހާ މަޢުލޫމާތެއް ދޭނަން ވާހަކަ ދަންނަވަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ވަޒީރު. ދެން ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުﷲ ރިޔާޒަށް.

މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ރިޔާޒް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަރުޙަބާ މިނިސްޓަރު. މިއަދު މި ކުރެވުނު ސުވާލަށް މިނިސްޓަރު ޖަވާބުދެއްވަމުން ވިދާޅުވެއްޖެ ކޮންޓްރެކްޓް ޓާރމިނޭޝަނާ ގުޅިގެން މި ހާލަތަށް ދިޔައީ. އަޅުގަނޑުމެން ދެކެ މި ދިޔަ ދުވަސް އަހަރުތަކުގައި މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި މަގުމަތީގެ ކަންކަން ދިމާވާ ވާހަކަ ދައްކާ ދިމި. މި ހާމަކޮށްދީފައިވާ، މި ހާމަކުރެވިފައިވާ އިދިކޮޅުން. ހަމަ މި ޖަވާބު ދެވުނު އޮފީސްތަކުން ވެސް. ކިޔުއްވި އެ ފަރާތަކުން އެ ޖަވާބުދީފައި ވެސް ނުނިމިގެން އުޅެނީ. މިނިސްޓަރަށް ކިޔުއްވި ފުރިހަމައެއްގޮތަކަށް އެކަމާ ދޭތެރޭ؟

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އެ ސުވާލަށް ޖަވާބުދެއްވުމަށް ވަޒީރަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން.

މިނިސްޓަރ އޮފް ޓްރާންސްޕޯޓް މުޙައްމަދު އަމީން މަޢުޞޫމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ދެން އަހަރެން ހަރުގަދަކަން އެ ޖަވާބުދީން ވިސްނާވަޑައިގަންނަވާނެ ސަބަބެއް އަޅުގަނޑުކަމުން ނޫނީ. އަހަރެންނަށްވެސް، ވިދާޅުވިޔަސް ކަމަކު ގަބޫލުކުރަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ވަޒީރު. ދެން ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ދީދީއަށް.

މަރަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ދީދީ ވާހަކަދައްކަވަން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަރުޙަބާ ވަޒީރު. އައްޑޫ ސިޓީގައި ގާއިމުކޮށްފައިވާ ހެލިކޮޕްޓަރެއް އެބަހުއްޓޭ އިންޑިއާގެ. މި ހެލިކޮޕްޓަރު އޮޕަރޭޓްކުރުމުގައި 17 ނޮވެމްބަރު 2023 ގެ ކުރިން އޮޕަރޭޓްކުރަމުންދިޔަ އެގްރީމަންޓާ މިހާރު ވެސް އަމަލުކުރެވެމުން އެ ގޮތަށްތޯ؟ އޭގެ ސަބަބުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިސްތިޤުލާލަށް އެއްވެސް ކަހަލަ ނުރައްކަލެއް ކުރިމަތިވޭތޯ؟ ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވަން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އެ ސުވާލަށް ޖަވާބުދެއްވުމަށް ވަޒީރަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން.

(ވަގުތުކޮޅަކަށް ހުއްޓުނު)

މިނިސްޓަރ އޮފް ޑިފެންސް މުޙައްމަދު ޣައްސާން މައުމޫން ވާހަކަދައްކަވަން:

އާދެ! ރައީސް، ކުޑަ ވަގުތުކޮޅެއް ދެއްވައްވާށޭ. އަޅުގަނޑު މި ތާރީޚު ބަލައިލަނީ އިނގޭތޯ. (ވަގުތުކޮޅަކަށް ހުއްޓުނު)

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މި އިސްތާރުކޮށްކުރައްވާ އެއްބަސްވުން ސޮއިކުރެވިފައިވަނީ 4 މޭ 2010 ގައި.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވަން:

ޝުކުރިއްޔާ ވަޒީރު. ދެން ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ހޮޅުދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަލީ މޫސާއަށް.

ހޮޅުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަލީ މޫސާ ވާހަކަދައްކަވަން:

ޝުކުރިއްޔާ ރައީސް. މަރުޙަބާ މިނިސްޓަރު. އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ، ކުރީގެ ޑިފެންސް މިނިސްޓަރުން ސަރުކާރުގެ ފެންވަރުގެ ބައްދަލުވުންތަކުގައި ބައްދަލުކުރައްވައި ސަރުކާރުގައި ރައްކާތެރިކަމާ ގުޅޭ ގޮތުން ވާހަކަދައްކަވާފައި އެބަ ފެނޭ. ޑިފެންސް މިނިސްޓްރީގެ ޑިފެންސް މިނިސްޓަރުން މިނިސްޓްރީގެ ވަޒީފާތަކުން އަމަލުކުރައްވަނީ ދެވަނަ ހުއްޓުމަކުން؟

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އެ ސުވާލަށް ޖަވާބުދެއްވުމަށް ވަޒީރަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން.

<u>މިނިސްޓަރ އޮފް ޑިފެންސް މުޙައްމަދު ޣައްސާން މައުމޫން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަރައްޤީވަމުން އަންނަ އިރު ގާނޫނުތައް ވެސް އަދި އުސޫލުތައް ވެސް ދުނިޔާއާ އަދާހަމަކުރަން މަޖުބޫރުވޭ. އެހެންނަމަވެސް، މިހާތަނަށް ތި ވިދާޅުވި ކަހަލަ އުސޫލުތައް ތަޢާރުފުވެފައެއް ނުވޭ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ ވަޒީރު. ދެން ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ހުޅުމާލެ ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޑރ. އަބްދުލް ޝަވްރީދަން.

<u>ހުޅުމާލެ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުލް ޝަވްރީދަން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ ރައީސް. މަރުޙަބާ މިނިސްޓަރ. އައި.ޖީ.އެމް.އެޗްގައި ގެސްޓްރޯއެންޓެރޮލޮޖިސްޓުން ކުރިކަލް ހުސްވެ ބަލި ފޮނުވުނީ. ޒައުމުގައި ބޭސް ހުސްވެއްޖެ. ބިރާދަރިކަމަށް ސަޕްލަޔަރުން ރައްޔިތުން ކަންބޮޑުވާ ގަޑުގަޑީގައި އާދޭސްކުރަނީ. ކާން ފަރިސާކޮށް ނުލިބިގެން ރާއްޖެއިން ބޭރުގައި ފަރުވާކުރަން މި ދަތުރުކުރަން ޖެހިފައި ހުރަހެއް. ބޭނުންވާ ކަބަޑެއްގައި ގަނޑުނުން ފަރުވާ އައި.ޖީ.އެމް.އެޗުން 14% އިންޓަރެސްޓްގައި ފިޔަވަޅު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން ނަގަމުންދަނީ. މި ހާލަތުގައި، އަދި ޒައުމުގައި ދަރަނި ދައްކާނެ ފައިސާއެއް ނެތް. މި ހާލަތުގައި ވެސް 150 މިލިއަނެއް ޖަމާކޮށް ހަދައިދޭނެ ޖާގައެއް މިސަރުކާރު އަދި ބޭންކަށް ހޯދުން ދޭނެ ދަރަނިގެ ސިޔާސަތެއްތޯ؟ ޝުކުރިއްޔާ.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރަށް އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތުއަރުވަން މިއަދުގެ ސުވާލުގެ ދާއިރާގެ ތެރެއިން ޖަވާބުދެއްވަން ބޭނުންފުޅުވާނަމަ ދެއްވަން.

<u>މިނިސްޓަރ އޮފް ޑިފެންސް މުޙައްމަދު ޣައްސާން މައުމޫން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިއަދުގެ ސުވާލުގެ ދާއިރާގެ ތެރެއިންނެއްނޫން އަޅުގަނޑަށް ހިވަނީ މި ސުވާލު ވެސް މި އޮތީ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މި ސަރުކާރު ދިވެހި ރައްޔިތުން އިންތިޚާބުކޮށްގެން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ޑރ. މުޙައްމަދު މުޢިއްޒު ހޮވައިދެއްވި ފަހުން ބޭރުގެ އެއްވެސް ދަރަންޏެއް ޖިއޮޕޮލިޓިކަލް ނެތް. އަދި ރައްޔިތުންނަށް ދޭންޖެހޭ ޚިދުމަތްތައް ރަނގަޅުކުރުމުގެ މަސައްކަތްތައް އެ ގޮތަކަށް ބާރަށް ކުރިއަށް. އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާގޮތުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ މިނިވަންކަމާއި، ސިޔާދަތާއި، އިސްތިޤުލާލު އާދޭ އެންމެ ފުރިހަމަ މާނައިގައި ހިމާޔަތްކުރަންޖެހޭ ދިވެހިން. ދިވެހި އަސްކަރިއްޔާއިން. ޤާނޫނުއަސާސީއާއި ޤައުމީ ދިފާޢީ ބާރާ މަތިކޮށްފައި އޮތް ޒިންމާއެއް އެއީ. އަދާކުރުމަކީ މަޖުބޫރުކަމެއް. އެހެންކަމުން، މިއީ ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ ވަޒީރު. ދެން އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ފޭދޫ ދުނޫ އިއްޒަތްތެރި ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހިމް ދީދީއަށް.

<u>ފޭދޫ ދުނޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހިމް ދީދީ ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ މިނިސްޓަރ. އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ، އިއްޒަތްތެރި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ވެރިކަމާ ހަވާލުވެވަޑައިގެންނެވިފަހުން މަސްވެރިކަމުގެ ފޮޓޯ ހަވާލުކުރެވޭ މަސްވެރިކަމުގެ މި ކުރަމާ މަސައްކަތަކީ ޝުކުރުވެރިވާނެ ހަލުވި، މިހާރު މި ފުޓުބޯޅާ ހަވާލުވީފަހުން ރައްޔިތުންނަށް އެބަ ފެނޭ ވަރަށް ގިނަ ކުރިއުޅުނުތަކަށް، ކަނޑާލި އެއްގަމާއި އަދި އޭގެ އިތުރަށް ވަރުގެ ދަތުރުތަކަށް ކުރިއެރުން ދަތިދެއްކުމަށް ދަތުރު ނިޒާމުގެ ތެރެއިން. ކުރީގައި އޮތް ހާލަތާ މިހާރުގެ ހާލަތު ބަދަލުކުރަން ކުރެވުނު މަސައްކަތްތަކާއި ކޮންބައެއް ވަރަކަށް ތަރައްޤީކުރެވިފައިވަނީތޯ؟

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އާދެ! ވަޒީރަށް ފުރުޞަތުއަރުވަމުން.

<u>މިނިސްޓަރ އޮފް ފިޝަރީޒް އެންޑް އޯޝަން ރިސޯސަސް ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ޙަޤީޤަތުގައި މި ކުޑަދުވަސްކޮޅުގެ ތެރޭގައި ވަރަށް ގިނަ މަސައްކަތްތަކެއް ކުރެވުމުން އެބަދޭ. އެގޮތުން އަޅުގަނޑުމެންގެ ވަރަށް ބޮޑު އިޤްތިޞާދީ ސަރަހައްދެއް، ގޮތްގަސްޖަހަން ހާރުބަރާ އަކަކީ ހިމާޔަތްކުރުމުގެ މަސައްކަތް، ބެލުމުގެ މަސައްކަތް ވެއިގެ ޖަރީމާއިން ކުރުމުގެ މަސައްކަތްތަކާއި އެބަ ގެންދަވާ. އަދި ދިފާޢީ ބާރުގެ އެއްގަމުގެ ބާރު އިތުރަށް ވަރުގަދަކުރުމުގެ މަސައްކަތްތަކާއި އެބަދޭ. މިގެ އިތުރުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކަނޑުތެރެ ބެލެހެއްޓުމަށް ކޯސްޓްގާޑް ދިރުނަކުރުމުގެ މަސައްކަތްތައް ވެސް އެބަ ގެންދަވާ. އޭގެ އިތުރުން އަޅުގަނޑުމެންގެ ދިފާޢީ ބާރަށް ޖަވާނުން އުޅޭ ކޮށިއަށް ޖާގައިގެ ގޮތުގައި ބަރަކެއްގެން ކުރިއަށްދަން ޒާތުގާ މަގެއްކަމުގައި ބޮކައި ކަނޑުއެޅުމަށް ސިފައިންގެ ތެރޭގައި އެކި ފެންވަރަކަށް ނިޒާމު ހުރިހާކަންތައްތަކުގެ މަސައްކަތްތަކާއި ވެސް އެބަ ކުރިއަށްދަނީ. އަދި އޭގެ އިތުރުން ވިސްނުމުގެ އިމާރާތްތަކެއް އާބާދުކުރ ޖުޑާވައި، އާ އިމާރާތްތައް، އުފެއްދުން ތަރައްޤީ ވެސް ދިވެހި ބަޔަކު ގެންދަވާ މަސައްކަތްތަކާއި ކުރެވިފައި އެބަދޭ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ވަޒީރު. ދެން ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ކެންދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މަޙްމޫދު ޝާހިރަށް.

ކެންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މަޙްމޫދު ޝާހިރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަރުޙަބާ ވަޒީރު. އަޅުގަނޑު ހަމަ ސުވާލުކޮށްލުމުގެ ކުރިން އަހައިލަން، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ދިވެހި އަކީ ކުރެއްވި ސުވާލުގެ ޖަވާބު ދެއްވައިގައި ވެސް ހަމަ ދިރާގު ޤަބޫލުކުރަން. އޭގެ ސިއްރު ކޮމިޝަނުން ހުރި ވާހަކަ. އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ، ހެލިކޮޕްޓަރާއި ދީ ޑޯނިއަރ އުދުއްސަން މިހި އިންޑިޔާގެ އަސްކަރިއްޔާގެ ކޮންޓްރޯލް އޮންނަ ހިންދުސްތާނު އަސްކަރީ ކޮންފިނިގެ އެއްބަސްވުމުގައި މިތާ މިހުރީތޯ؟ ރާއްޖޭގެ ކަނޑުގެ ސަރަހައްދުން މިހާރުވެސް ވަރަށް ގިނަ އަދަދަކަށް ބޭރުގެ އުޅަނދުފަހަރު ވަންނަ ޝަކުވާ މަސްވެރިން އެބަ ކުރޭ. އެކަމަށް ކުރައްވަމުން ގެންދަވާ ކަންތައްތަކަކީ ކޮބައިތޯ އެކަން ރައްކާތެރިކުރުމަށް؟

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އެ ސުވާލަށް ޖަވާބުދެއްވުމަށް ވަޒީރަށް ފުރުޞަތު އަރުވަން.

މިނިސްޓަރ އޮފް ޑިފެންސް މުޙައްމަދު ޣައްސާން މައުމޫން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިހާރު ދިވެހިރާއްޖޭގައި ތި ވިދާޅުވި ޕްރޮޖެކްޓްތަކުގެ އިތުރުން ތިބި މަދަރުސީ މިނިސްޓްރީ. އަސްލަކީ މިހާރު ނުހުރޭ. އެއީ އެއްވެސް އަސްލަކީ ޓީޗަރުންނާ ބެހޭ ފުރާ ބަޔަކު ނޫން. އަސްލަކީ ނިޔާމު މި އެންމެ ޓީޗަރުން، އަސްލަކީ ޓީޗަރުންނާގައި އުޅޭ ބަޔަކު އަށް ކުލާސްގެ އެންމެ ކުރިއެރުވުން ސިލަބަސް ބުރަވާ ރިޔާސަތުން އެއީ އަސްލަކީ މިހާރު ނޫން. މިސާލަކަށް އަޅުގަނޑު ފެނުނުގޮތަށް މުޅިއެކަމަކީ ދަރިވަރުންނަށް ޓީޗަރުންގެ ކޮށްދޭ މަސައްކަތް އެކަ ސަބަބަކަށް ވަގުތުގައި ބޭނުން، ނޫނީ ވަގުތެއް ގަޑިއަށް ބޭނުމަކީ ދޭން ވެސް މިއަދު ދިވެހިރާއްޖޭގައި ސިފައިން މުދައްރިސުންގެ ވަގުތު މަސައްކަތުގެ ފަރާތްތައް އެބަ ފެނޭ. އެކަމަކު އެއީ އަސްލަކީ މިހާރު ނޫން. ހަމަ އެ ހުސްވުން މިހާރު މި ހުރި ފެބްރުއަރީ ޝަހުރު ނުކުރެވޭ ރަނގަޅު ސަބަބުތަކުން ކަރަނޓު ރިޔާސަތުގެ މެދުގައި ވެސް ބޭނުންފުޅު. އެގޮތަށް ދިޔައީ ދިރާސާތައް ބޭރަކަށް އެކަނި މިއަދު ފެންނަނީ ބޮޑު ފިރުނިސަށް ބަޔަކު އަސްލަކީ ނިކަމެތިކަން މަސައްކަތްތައް މި ސަލާމަތުން ދުރު ވެގެން. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ވެންވަނީ.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ ވަޒީރު. ދެން ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ޝާހިރަށް.

<u>މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޝާހިރު ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަރުޙަބާ ވަޒީރު. 2007 ވަނަ އަހަރު ރ. އަތޮޅު މީދޫގައި ފަށައި އެންމެ ހުރަސްއޭ ބޮޑުވެފައިވާ އިމާރާތްކުރުމަށް ޖަހައި ބިމެއް ވަނީ އެކި.އެން.ޖީ.އެފް ހަވާލުކޮށްފައި. އަދި ހަމަ އެފަދައިން 19 ފަށަންވީ 2024ގައި ވަޒީރު ކުރުންސިލާ ބައްދަލުކުރެއްވީ ވިދާޅުވެފައިވޭ 2025 ވަނަ އަހަރު ބަޖެޓުގައި ހިމަނައި، އިމާރާތުގެ މަސައްކަތް ފެއްޓެވޭނެ ކަމަށް. ދަރިވަރުންގެ އެއް ސުވާލަކީ މި އިމާރާތުގެ ބަދަލު މަސައްކަތް ފެއްޓޭނީ ކިހާއިރަކު؟ ޝުކުރިއްޔާ.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އިޢްތިރާމާ ވަޒީރަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން.

<u>މިނިސްޓަރ އޮފް ޖެންޑަރ ފެމިލީ އެންޑް ސޯޝަލް ސަރވިސަސް ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި ވިދާޅުވި މަޝްރޫޢު އެންމެނާ ދަރިވަރުންގެ ކުރިއަށްގެންދާ މަޝްރޫޢުތަކުގެ ތެރޭގައި ހިމެނިފައި. މި މަޝްރޫޢަށް ފައިސާ މި ހުރަސް ޖާގަޔަށް އެކަމަށްވުރެ ދަރިވަރުންނަށް އިންޖީނިއަރު ގޮތުން އަސްލަ

ޚައިން އޮތް ކޮރަޕްޝަނުގެ ދަރުސް. އަޅުގަނޑު ހަނދާން އެބަހުރި މި ފަހަކުން އެހާ ކުރު ނޫން ގޮތެއްގައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ޑރ. މުޙައްމަދު މުޢިއްޒު ދެއްކެވި ބަސްފުޅުގައި ވެސް ވިދާޅުވި، ޚައިން އޮތް ކޮރަޕްޝަނުގެ ކަންތައްތައް މިހާރު ހަމަޖެހިގެން އަންނަ ވާހަކަ. ވަރަށް އަވަހަށް މަސައްކަތްކޮށް ނިމޭނެ ވާހަކަ. الله އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ ހަމަޖެހުމާ އަވަހަކަށް، އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ މި އަހަރު ތެރޭގައި އެ މަސައްކަތް އަޅުގަނޑުމެން ފެއްޓޭނަން.

__ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:__

ޝުކުރިއްޔާ ވަޒީރު. ދެން ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ތޮއްޑޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙުސައިން ޝަހީދަށް.

__ތޮއްޑޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ޝަހީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:__

ޝުކުރިއްޔާ ރައީސް. މަރުޙަބާ ވަޒީރު. އަޅުގަނޑުގެ ފުރަތަމަ ސުވާލަކީ، ހެލިކޮޕްޓަރ އަދި ޑްރޯނާ ދުއްވުމަށް ބަލައި ދިވެހި ފައިލެޓުން ތަމްރީނުކުރަން ކަމަށް ވިދާޅުވެފައިވޭ. މިހާ ތަނަށް ކިތައް ފައިލެޓުން ތަމްރީނުކޮށްފައިވޭތޯ؟ އަޅުގަނޑުގެ ދެވަނަ ސުވާލަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ އަސްކަރިއްޔާގެ ޤާބިލުކަން އިތުރުކުރުމަށް ބަލައި އެތައް ސަތޭކަ މިލިޔަން ރުފިޔާއެއް ޚަރަދުކުރަމުން މި ގެންދަވަނީ. އެކަމުގެ އެއްވެސް ނަތީޖާއެއް ދިރާސާކޮށް ހުށަހެޅިފައިވޭތޯ؟ ވާނަމަ އެ ދިރާސާއެއް، އެ ރިޕޯޓް 241 ކޮމިޓީއަށް ހިއްސާކުރެވިފައިވޭތޯ؟ އަޅުގަނޑު ތިންވަނަ ސުވާލަކީ، އަޅުގަނޑު ތަޞައްވުރުކުރާ ތޮއްޑޫ ދާއިރާ، މި ދާއިރާގައި މިހާރު ފުޓުބޯޅަދަނޑު އިމާރާތްކޮށް ކުރަމުން އެގޮތަށް. މަސައްކަތްތަކުގެ އެބަ އޮތޯ އެއްވެސް ޕްލޭނެއް؟ އިންޑިޔާއާ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހަރަކާތްތަކުގެ ސަރަހައްދު، އެ ހަރަކާތްތައް ދިމާވަމުންދާތީ އަޅުގަނޑުމެން ބަލައިލާ އެކަން ސަރަޙައްދުގެ ރައްކާތެރިކަމާ ގުޅިގެން ގޮތެއް ދާއިރާގެ ރައްކާތެރިކަމަށް. އެކަންކަމާ، އެހެންވީމާ، އެ ފޮނުވާ އެކަން ކަންކަމަށް ފަރުވާކުރެވިފައިވޭތޯ؟ ބަލައި؟

__ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:__

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އެ ސުވާލަށް ޖަވާބުދެއްވުމަށް ވަޒީރަށް ފުރުޞަތު އަރުވަން.

__މިނިސްޓަރ އޮފް ޑިފެންސް މުޙައްމަދު ޣައްސާން މައުމޫން ވާހަކަދެއްކެވުން:__

ޝުކުރިއްޔާ ރައީސް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އެންމެ ފުރަތަމަ ފަހު ސުވާލުން އަޅުގަނޑު ފަށާނަން. ފަހަރު އެންމެ ރަސްމީ ސަރުކާރުގެ ހަރުދަނާ އަދިވެސް ގައިޑްލައިނުގެ މަސައްކަތްކުރާ

އަޅުގަނޑު މި ގެންދަނީ ކުރަމުން. މި ސަރުކާރުން އެންމެ އިސްކަންދެއްވާ އެއް ކަންތައް އެއީ ރާއްޖޭގެ ޓޫރިޒަމް ހަރަކާތް ވުސް ވަގުތު ފާއިތުވުމުގެ ކުރިން ދަންތުރާ ހަދުވިކަމުގައި ފަތުރު އެންޖީ ރަސްމިއްޔާ ސަރުވިސަސް ވާސިލްވެ، ރައްޔިތުންނަށް އެ ޚިދުމަތް ދޫކޮށް ނިޔާވުމާ ގާއިމުކުރުން. އެ މަސައްކަތަކީ މި ގެންދަނީ ކުރެވިގެންދާނެ. ފުރަތަމަ ދެ ސާފާ އަދި އެއް ފަހަރު ވިދާޅުވެދެއްވުމުގެ ފުރުޞަތަށް.

ތޮއްޑޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ސަމީރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ. ފުރަތަމަ ސުވާލަކީ އިންޑިއާ؛ ދެން ސުވާލަކީ، ރާއްޖޭގެ އަސްކަރިއްޔާގެ ގޮތުގަ އިތުރުކުރުމަށް ބަޔަކު އެބަހެއް ސަޕޯޓް މިލިއަން ރުފިޔާ ހަރަދުކުރަމުން ގެންދަނީ. އެކަމަކު އެއްވެސް ޕްރޮޖެކްޓް، އެއްވެސް؛ ދެވަނަ ސުވާލު ވެސް ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ؟ ހިޔާލާޖަބަރު ޗައިނާގެ ދެއްވި ހަމަ ބަޖެޓް ދިވެހި ޕެއިމެންޓް ބަޖެޓުކުރުމަށް ސިޓީ ޕެއިމެންޓް މިހާރު ބަޖެޓުކުރެވިފައިވޭތޯ؟

މިނިސްޓަރ އޮފް ޑިފެންސް ޣައްސާން މައުމޫން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި ދެއްވި ފުރުޞަތަށް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ތޮއްޑޫދާއިރާއިން. އެމް.އެން.ޑީ.އެފްގައި މިހާރު ފަސް ބިލިއަނާ ކުރިމަތިން އެބަހުރި. އެހެންނަމަވެސް، މި ވާހަކަ އެއްބަސްވުންތަކާ ދަށުން ހެލިކޮޕްޓަރ ޚިދުމަތްތަކުގައި އެއްވެސް މިހާތަނަށް އަދިއެއް ނުވޭ. ދެން މި ދެވަނަ ސުވާލު، އާދެ! ވަޢުދު ދިނުމަށް ބާރު ހަރަކާތްތެރިވުމުގެ މަސައްކަތްތަކުގައި މި ގެންދަނީ ހެލިކޮޕްޓަރުގެ ދަށުން. އެހެންނަމަވެސް، އަދި 241 ކޮމިޓީއަކާ ހިއްސާކުރެވިފައެއް ނެތް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ވަޒީރު. ދެން ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ކެނދިކުޅުދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަލީ ހުސައިނަށް.

ކެނދިކުޅުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަލީ ހުސައިން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަރުޙަބާ ވަޒީރު. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޒާންގެ ސުވާލުގައި، ސުވާލުގެ ޖަވާބުގައި މިނިސްޓަރ ވިދާޅުވެއްޖެ ޓީ.ޖީ.އެއް އެމްއެންޑީއެފުން ބަދަލުކުރުމާ ގުޅޭގޮތުން މަޝްވަރާކޮށް އަދިވެސް ކުރިއަށްދާ ކަމަށް. އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ، މި އެކްސްޕެންޑް އެއްވެސް ބަދަލެއް ކުރިއަށް ހުރި ނުކުރެވިދާނެތޯ؟ ދެން އޭގެ އެބަޖެހޭ ބިޑުތަކެއް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އިހުމާލު ކަންކަން އެކަމަށް ނުހިމެނޭތޯ؟ ދެން އަޅުގަނޑުގެ ދެވަނަ ސުވާލަކީ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް

މިޕާޓީތަކުން ހަޖަތު ޚިޔާލު އެބަ އޮތް އެމް.އެން.ޕީ.އެފަށް އެސް.ޓީ.އޯ ގުދުވެރިކޮށް ގަންނަމުންދިޔަ ތިޔަ އަމިއްލަ ކޮންފެޑަރޭޝަން ބަދަލުކުރި ކަމަށް. އެއީ ކޮން ފަރާތެއް، އެއްވެސް ފަރާތަކުން ގާތުން ލަފާ ހޯދައި މަޝްވަރާކޮށް ޚިޔާލު ކުރީމަ؟ އެއީ ދަނެއްނުވަނީ؟ ކިހިނެއް ވެގެންތޯ އެ ގަރާރު ބަދަލުކޮށްލީ ވަކިން އެކަން އެ ގަރާރު ކުރެވިފައިވަނީ؟

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ވަޒީރަށް ފުރުޞަތު އަރުވަން އެ ސުވާލަށް ޖަވާބުދެއްވުމަށް.

<u>މިނިސްޓަރ އޮފް ފިނޭންސް މުޙައްމަދު ޝަފީޤް ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ކޮންޓިންޖެންސީފަންޑުގެ ކޮމިޓްމަންޓް މި ހުންނަ ގޮތުން އެކަމާ ދާޚިލް ކުރެވޭ މަޝްވަރާއެއް ވެސް، ގެނުވާ ބަދަލެއް ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހާމަކުރެވޭނީ ދެ ފަރާތުން އެއްބަސްވެގެން. އެހެންވީމާ، އަދި އެ ކަމަށް އަޅުގަނޑު މި ބަޖެޓްސްޕީޗުގައި ފުރަތަމަގައި އެއްކޮށް ދަންނަވައިލަން އުޒުރުވެރިވަން. ދެވަނަ ސުވާލު، ތި ވިދާޅުވި މަސައްކަތް އެމް.އެން.ޕީ.އެފުން ކުރަން ވިސްނި ވިސްނުމެއް އެބަ އޮތް. އެއީ މުދައިރުމަތީން ހަނގުރާމަ ގާޒަތަކާން ގޮސްގެން ދިވެހިރާއްޖެއަށް ބޮޑު ޚިދުމަތެއްގެ ދަތިކަމެއް އަތުވެދާނެ ކަމަށް ބަލައި، ދުރުއިރުމަތީން ނުން ދިމާވާނެ ގޮތަށް ބަލައިގެން ބޮޑު ކުރުމުގެ އަސްލުޙާލަތުގައި ކުރިއަށް ގެންދަން މަސައްކަތެއް. އެހެންނަމަވެސް، އެހެން ކުންފުންޏާ އެއްބަސްވެގެން މި ވަގުތު އެޖެންޑާއަށް ނެތް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ ވަޒީރު. ދެން ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ އައްޑޫމީދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުއްރަޙްމާނަށް.

<u>އައްޑޫމީދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުއްރަޙްމާން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަރުޙަބާ ވަޒީރު. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީސް މިއީ ދައުލަތުގެ ތިން ބާރުން އެއް ބާރު. ފެބްރުއަރީ 12 ވަނަ ދުވަހު މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހަށް ހާޟިރުކޮށް ސުވާލުކުރުމަށް އަޅުގަނޑު ވާނީ ފޮނުވާފައި. އެ ސުވާލު މި ވަގުތު ދަންނަވާކަށް ނެތިން. އަދާ ހަމައަށް ގާތްގަނޑަކަށް ތިން މަސް ވެގެންދާ އިރު މަޖިލީހަށް ހާޟިރުކުރަން ނިންމިން ހާޟިރުވެވިފައިވާ ނަމަވެސް ނުވަނީ؟ އެ ނިންމުން ހާޟިރުވާނެ ކަމަ ތިން މަސް ވެގެންދާ އިރު

މަނިކުފާނަށް ހާޒިރުކުރެވިގެން އުޅުއްވަނީ ކިއްވެތޯ؟ ދަތިކަމެއް އޮތީތޯ؟ ނޫނީ ޖެއްސުމަކަށްތޯ؟ މި މަޖިލީހަށް އެ ބާރު ނެތީތޯ؟ މަނިކުފާނު ގާނޫނާއި ގަވާއިދަށްވުރެ މަތީގައި ހުންނެވި ކަމަށް ގަބޫލުކުރައްވަނީތޯ؟ ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މިއަދު ކުރެވުނު ސުވާލުގެ ދާއިރާގެ ތެރެއިން އެއްޗެއް ވިދާޅުވާން ބޭނުންފުޅުވަންޏާ އެ ފުރުޞަތު ވަޒީރަށް އަރުވަން އަޅުގަނޑު.

މިނިސްޓަރ އޮފް ޑިފެންސް މުހައްމަދު ޣައްސާން މައުމޫން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިއަދު ކުރެވުނު ސުވާލުގެ ދާއިރާއިން އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ މި ސުވާލު ވެސް މި އައީ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ގާނޫނާއި ގަވާއިދަށްވުރެ މަތީގައި އެއްވެސް ރައްޔިތެއް ނުހުންނާނެ. އަޅުގަނޑެއް ވެސް ނޯވެން. މަޖިލީހުގެ ބާރުތަކާއި އިމްތިޔާޒުތަކަށް ސަރުކާރުން ބޯލަނބާން. އަޅުގަނޑު މިއަދު ވެސް އައިސް މިހިރީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން މި ތަނަށް ހާޒިރުވާން އެންގެވުމުން. މި ވިދާޅުވި ސުވާލުގައި ވެސް ހަމަ އެންގެވީމާ، އަޅުގަނޑު މިތަނަށް އައިއްސަ އަޅުގަނޑަށް ދެވުނު އެންމެ ފުރިހަމައަކަށް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް ޖަވާބު އަރުވާނަން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު. ދެން އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ މަނަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުސްނީ މުބާރިކަށް.

މަނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ހުސްނީ މުބާރިކް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަރުޙަބާ ވަޒީރު. އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ، ދިވެހި އަސްކަރިއްޔާގެ ގާބިލުކަން އިތުރުކުރުމަށް މި ސަރުކާރުން ގިނަ މަސައްކަތްތަކެއް ކުރަމުން އެބަދޭ. އެގޮތުން ކުރީ މަސައްކަތަކަށް އިދާރާތަކުގެ [illegible] [illegible] އިތުރު، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެބަ އޮތް. މި [illegible] [illegible] ކިހާ [illegible] [illegible] ހިންގާފައިވޭތޯ؟ އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކިހާ [illegible] [illegible] މި [illegible] [illegible] ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްކުރާ މެންބަރު. ވަޒީރަށް ފުރުޞަތު އަރުވަން އެ ސުވާލަށް ޖަވާބު ދެއްވުމަށް.

މިނިސްޓަރ އޮފް ޑިފެންސް މުޙައްމަދު ޣައްސާން މައުމޫން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްކުރާ ރައީސް. ކޫ.އޭ.ވީސް ބޯޓްނަންބަރުގެން އަލުގަނޑުމުން މި ގެންދަނީ އާންމު ހަރަކާތްތައް ފަސް ބައެއްގެ ސަރަހައްދު ބެލުމުގެ އޮޕަރޭޝަންތައް ހިންގުމުން. ސިފައި އަދަދާއި މަސައްކަތް ކުރާ ގޮތް އަލުގަނޑު ހަމަޖެހިފައި އެ ކަމަށް މަޢާފިކޮށް އުޅުން. އެހެންނަމަވެސް، ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް ދިފާޢީ ބާރުގެ ފަރާތުން މިނިސްޓްރީ އޮފް ޑިފެންސްއިން އަލުގަނޑުމުން ދޯނި ބޯޓުތަކާއި އަޅުގަނޑުމެން ހުރި ހުރިހާ ވަސީލަތެއް ބޯޓްނަންބަރުގެން ދިފާޢީބާރުތަކުގެ މިނިވަންކަމާއި ސިޔާދަތާއި އަދި ރައްޔިތުންގެ ހިމާޔަތުގައި ކަނޑުގަނޑުގައި ރޭގަނޑު ދުވާލު 24 ގަޑިއިރު ދިފާޢީ ސިފައިން މަސައްކަތްކުރަމުން ގެންދާނެކަން. ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްކުރާ ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ވަޒީރު. ދެން ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ހުޅުމާލެ އުތުރު ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްކުރާ މެންބަރު ޙުސައިން ޝަރީފަށް.

ހުޅުމާލެ އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްކުރާ ރައީސް. މަރުޙަބާ އިޙްތިރާމްކުރާ މިނިސްޓަރ. ދިފާޢީބާރުތަކުގެ މިނިވަންކަމާއި އިސްތިޤްލާލާއި ސިޔާދަތާ މި ކަންކަމަށް ހުރިކަން އަމާޒުކޮށް ގޮސްގަތަށް އެކިރާއްޖެތަކުން ބަލާލާއިރާ ކަމަށް ދިފާޢީބާރުތަކުގެ ރައްޔިތުން ވަރަށް ކަންބޮޑުވުމެއް އޮތް ކަމެއްގެ ގޮތުގައި ބޯޓުތަކެއް، ނިމިދިޔަ އެމް.ޖޭ.ޕީ ސަރުކާރުން މިފަދަ އެގްރީމެންޓެއް އަމަލުކުރި އަޅުގަނޑުމެންގެ ދަށުން ކަމުގައިވާ އިންޑިއާގެ އެއްބަސްވުންތައް ވާނަމަ އެ އެގްރީމެންޓް ކޮން ކަމެއް ދިފާޢީބާރުތަކުގެ މިނިވަންކަމާއި ސިޔާދަތާއި އުނިކަން އަރާފަދަ ކޮށްފައި އޮތީ؟ މިއީން ކަމެއް ކަމަށްވެސް އޮޅުއްޔާ މިހާރު ކަމަކަށްވާނެތޯ؟

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްކުރާ މެންބަރު. އިޙްތިރާމްކުރާ ވަޒީރަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން.

މިނިސްޓަރ އޮފް ޑިފެންސް މުޙައްމަދު ޣައްސާން މައުމޫން ވާހަކަދައްކަވައިފި:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ހާމަކުރެއްވި ކަމެއް އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަފާނަން، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރާގޮތުގައި އެއްވެސް އެހެން ޤައުމެއްގެ އަސްކަރިއްޔާ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ގާއިމުވެ ތިބުމަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ މިނިވަންކަމާއި ސިޔާދަތާއި އިސްތިޤުލާލަށް އުނިކަމެއް އަޅުވާލާނެ ފުރުޞަތެއް އޮންނަ ކަމެއް. އެކަން މިހާރު އެ އޮތީ ބަދަލުކުރެވިފައި. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވައިފި:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު. ދެން އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު އިބްރާހީމަށް.

ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު އިބްރާހީމް ވާހަކަދައްކަވައިފި:

ޝުކުރިއްޔާ ރައީސް. ޝުކުރިއްޔާ ވަޒީރު. އަޅުގަނޑު ހަމަ ތަފާތު ސުވާލެއް، އޮޕަރޭޝަނަލް ގެއްލިގެން ހޮޅިކަން ބޭކަޅި ވަރަށް ގިނަ ހަރުދަނާކަމެއް ސަރުކާރުން ކުރަމުންދޭ. މިހެން ހަމަ އެތަކެއް ދުވަހެއް ވަންދެން ހޮދާ ތަނާ ގުޅޭގޮތުގައި ބުނުގާނު މި އޮތީ މިވަނީ ރަށެއްގެ ބާރުތަކެއް. އެހެންވީމާ، މިކަހަލަ ކަންތައްތަކެއް މިނިމައިޒްކުރުމަށް ސަޕޯޓިވް ފޯސް އެއްކޮޅި އޭޖެންސީތަކަށް މަޖުބޫރުކުރުވަން މިއީ ވަނިކޮށް ދެއްވަން ރަނގަޅު ރާއްޖޭގެ ސަލާމަތަށް؟ މިކަހަލަ ކަންތައްތައް ހުރުމަކީ؟ ދެން ތިކުރަނީ ރާއްޖޭން ވެސް މިވާ ހަމަ ގާއިމުވެސް މި ބޭފުޅުން މި ނިންމަވަނީ. މި ބޭފުޅުން އިންޓެލިޖެންސް ކަހަލަ އެއްޗިހި ގަސްދުކުރުމަށްޓަކައި މި ކަހަލަ ކަންތައްތަކާ ވިސްނައިގެންވެއްޖެއްޔާ ދެން ހުރިހާ ކަންތައްތަކެއް ވެސް ރަނގަޅުކަން ދޭން ކަމަށް ޖަވާބުދެއްވާތޯ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވައިފި:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރަށް ފުރުޞަތު އަރުވަން މިއަދުގެ ދާއިރާގެ ސުވާލުން ޖަވާބެއް ދެއްވުން ބޭނުންފުޅު ވާނަމަ އެ ކަމަށް.

މިނިސްޓަރ އޮފް ޑިފެންސް މުޙައްމަދު ޣައްސާން މައުމޫން ވާހަކަދައްކަވައިފި:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިއަދުގެ ހަމަ ދާއިރާގެ ތެރެއިން އެ ކުރެއްވި އެ ސުވާލު. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު ވަރަށް އުފާވެއްޖެ މި ސުވާލުކުރެއްވީމަ. ތިޔަ ވަރަށް މުހިންމު ފާހަގަކޮށް މި ދިނުއްވީ. ރަޖިސްޓްރީގައި ގެއްލިގެން ހޯދާ އުޅަނދުފަހަރު ހޯދުމުގައި ވަރަށް ބޮޑަށް ފުލުހުންނާ އަޅުގަނޑުމެން އެންމެން، ދިވެހި ހުރިހާ ރައްޔިތުން ގުޅިގެން ގާޑުންތަކާއި ގަވާއިދުތަކާން ބުރުމަސްތެރިކަން ހިމައި، ސަލާމަތީ ދިމާދިމާން އަވަސްކުރޭ ފުރަތަމަވެފައި ދޯނިފަހަރު ފުރުމުގެ ކުރިން އަރާފައި ހުންނަ ނަމަ. މި ވިސްނުމުގެ ތެރެއިން މި ސަރުކާރުން މަސައްކަތްކުރަމުން މި ގެންދަނީ ގާނޫނީގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ދަތުރުކުރާ ހުރިހާ އުޅަނދުފަހަރުގައި ވެސެލް ޓްރެކިންގ ޑިވައިސްއެއް ހަރުކުރުން. އޭރުން މި ވިދާޅުވިހެން ހޯދުންކުރާ މަސައްކަތް ގިނަގުނަ ފަސޭހަވެގެންދާނެ. ހިނގާ ހަރަކާތް ވަރަށް ބޮޑަށް ކުޑަވެގެންދާނެ. އަދިވެސް ހުރިހާކަމަކާއި ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފާހަގަކުރެވިފައި ހުރީ ކަނޑުގައި އަނބުރާއުޅޭ ދިމާވާ ނުރައްކަލަށް. އެއް ވަރަށް ދެރަކަމެއް. މި ފުރުސަތުގައި އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް އިތުރުމަސްލަހަތު ހުރިހާ ދާއިރާތަކެއްގެ ރައްޔިތުންނަށް ފަސް އިތުރުސާވިސްތަކަށްދީފައިވާ، ކަނޑު ދަތުރުފަތުރުކުރާ އެއް ހެދި ހުރި ގޮތުގައި ބަލާއިރު ރައްޔިތުންނަށް ސަލާމަތީ ޚިދުމަތްތަކާއި ވަރަށް އިސްކަންދީ ކަމަށް ބެއްލަވައިގެން ދަތުރުކުރެއްވުމަށް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ވަޒީރު. ދެން ފުރުސަތު މި އަރުވަނީ ކުޅުދުއްފުށި އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ދާއޫދަށް.

ކުޅުދުއްފުށި އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ދާއޫދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މުޙްތަރަމް ވަޒީރު. އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ 2010ގައި އެމް.ޑީ.ޕީ ވެރިކަމުގައި ރާއްޖޭގައި މިއަދުގެ މަސްވެރިކަން ކުރިއަށްދިއުމުގައި، މަސާކަތުގެ ކުރިން ރާއްޖޭގެ ބޭރު ބަނދަރަށްތަކުން އަދި މަސްވެރިން ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން ބޮޑަށް މައުލޫމާތު މި ދެނީ. އަދި ދިރާގު ފުޓުބޯޓު މައުލޫމާތު ފުށި މި ޕްރޮގްރާމްތަކުން އެ ފަރާތްތަކުން. އާދެ! އޭގެފަހުން މިހާރު ޖެހޭތީ ބަޔަކުވެގެން މިފަދަ މައްސަލަތަކަށް މި ބޭނީ. މިހާރު މަސްވެރިންގެ ފާހަގަކޮށް މި ދިއަނީ މަސްވެރިކަން ހުއްޓިގެން މިފަދަ ރިޕޯޓެއް އެއްވެސް ހާމަކުރެވޭތޯ؟ ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރަށް ފުރުސަތުއަރުވަން.

މިނިސްޓަރ އޮފް ޑިފެންސް މުޙައްމަދު ޣައްސާން މައުމޫން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ބަޖެޓުގައި ތަމްރީނުގެ ދިފާޢުގެ ޚިދުމާ ނަގަސްޓުލެއް ހަމަ ހުރިހާ ރައްޔިތުން. އެއީ ވަކި މުއައްސަސާއެއް ގޮތުން އަސްކަރިއްޔާއި ގަވާއިދުގެ ތެރެއިން ދެމެހެއްޓުމަށް ޚާއްޞަ ކުރުމަށް ވިސްނުމަށް، އަތޮޅުތަކުގެ ދެކުނުތަކުގައި ޚާއްޞަ ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ މަސައްކަތްތަކަށް، ޖިންސުއްޔާއެއް ދިވެހިރާއްޖެ ހިމާޔަތްކުރުން، ދިވެހި މިނިވަންކަން ހިމާޔަތްކުރުމަށް. އެހެންމެ ވަރަށް ފުރަތަ އެކު އަތޮޅުތަކުން ގެނެސް ދިވެހިރާއްޖެ ކަރަބުން ބޮޑުކަން، ދިވެހި މަސްވެރިންނަށް ހެއްދެވި ޓަންކީގެ ކުރިމަތި ދިވި ބައެއް. ހެއްދެވި ޖީ ޝޯ ދައްކަވަމުންގެންދަވާ ބައެއް. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކައުންސިލު ހިމާޔަތްކުރުމުގައި އެންމެ ކުރީ ސަރުކާރު ދިވެހި މަސްވެރިން މަސައްކަތް ކުރައްވާ. މިހާރު ވެސް އެ ބަޔާންކުރެވުނު ބާރުގެ އެކަނިއެއް ހާރބަރުގެ ސަރަހައްދުން ވަރުގަދަ އެއީ ކަމުގެ މަސްދޮނިއާއި އެކު ޓީމެއްގަ އެހެންނަމަވެސް ނަގާ ޖާގައިގެ ނަމަ އެކުގައިހުރި އަދިވެސް ޖެހިދާނެ. އެކުގައިވެސް ޖާގައިގެ ސަރަހައްދު ހުރި ވާހަކަ އެ ކަންކަމަށް އެޅެންޖެހޭ ފިޔަވަޅުތަކަށް މިދަނީ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ވަޒީރު. ދެން ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ހުޅުމާލެ ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޒ.ރ. އަޙްމަދު ޝަމްހީދަށް.

ހުޅުމާލެ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޝަމްހީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ރައީސް. މަރުޙަބާ ވަޒީރު. މަނިކުފާނު މިއަދު ވިދާޅުވެއްޖެ ހަސްފަޅާލުމަކަށް ބޭނުންވާ ކޭންސަރުގެ ބަލި ހާލަތު ބޮޑުކަމުން ވިސްނައިލި، ނުހަނު ވިސްނައިލި މުހިއްމު ކަމަކަށް. 2000 ފުށްޖަހަންފުރި ޓަމުގަން ދުރުމަކު ބާނުކު ކަމަށް. ވިސްނައިލަމަ ބަހުރަނީއާރު ބާނުންކުރަންޖެހިފަތެ ހަފަރުއް މަސްހުރިފަށ ވިޔަރުޖެފަސްނަތޯ؟ ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން.

މިނިސްޓަރ އޮފް ޑިފެންސް މުޙައްމަދު ޣައްސާން މައުމޫން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑަށް އެހެން ބޭނުމުން ކަމަކަށް ފާހަގަކޮށްލަން ކުރަމުން. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް އަޅުގަނޑު އެހެން ބޭނުމެއް ހިފެހެއްޓިއްޔާ ވަރަށް ބޮޑަށް މާޔޫސް އެދުން. އެއްވެސް ކަމަކަށްވުރެ އެހެން ކަމެއް މުހިންމު ވާހަކައެއް އަޅުގަނޑު މިތާކު ނުދަންނަވަން. އަޅުގަނޑު ދެންނެވި ދިވެހިރާއްޖޭގެ މިނިވަންކަމާއި ސިޔާދަތާއި އިސްތިޤުލާލު ހިމާޔަތްކުރުމަށް ދިވެހިން ކުރިން ކަމެއް ކަމަކަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ވާހަކަ. 1600 ވަނަ އަހަރުން ފެށިގެން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބޮޑު ބަޔާ، ކާރީއާ، ޕޯޗުގީޒުން ފަދަ ފެށިގެން. އަޅުގަނޑުމެން އިސްވެ އެއްވެސް ބައެއް ކަމަކަށް ހަމަޖެހިފައި ދިވެހިރާއްޖެ ނުކުންނަން. މިހެން އެއްވެސް އެއްބައި ހުރިހާ މާނައެއް އަޅުގަނޑުމެން ބައެއް ހަމަޖެހިފައިވާ، އޮފީސަރުއް ހިނގަން އުޅެއްޖެ ނޫން. ދައުލަތް ދިފާއުކުރުމަށް އިސްވެ ހަމަޖެހި ދިނުމުގެ ނޫން. ދިފާޢުކުރުމަށް ގޮތް ހުރުމަކީ އިންޑިޔާސާހިލު ބޮޑުކުރާ މިންގަނޑެއް. ކޮންމެ މިނިވަން ދައުލަތެއްގެ ދައުލަތެއްގަ ހުންނަންޖެހޭ ގާބިލުކަމެއް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު. އަޅުގަނޑު ސުވާލުކޮށްލަން އެދެން އެއްޗެކަށް ފަހެ އިސްލާހު. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ސަވާލުކަމަށް ޖަވާބު ދެއްވައިދެއްވުން. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޤަރާރު ބެލެހެއްޓުން ރައްޔިތުންގެ ނަމުގައި ގަބޫލު ބަލައި ރަނގަޅު ބޮޑަށް ގެންގޮސްދެއްވުމަށް ހުށަހަޅައިދެއްވަން، އިތުރަށް ވާހަކަ ދައްކަވާއިރު ފުވައްމުލަކު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ހުސައިން.

ފުވައްމުލަކު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ހުސައިން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަރުޙަބާ މިނިސްޓަރ. އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ، ރާއްޖޭގެ އީ.އެސް.ޒީ ސަރަޙައްދަށް ހިމާޔަތްކުރުމަށް ޖަހާފައި އެއްވެސް ވަރަކަށް މަސްފަޅު ޕެޓްރޯލް ހަރުދަނާކުރަން އެބަ ގެންދަވަނީތޯ؟ އަދި އެ ހަރުދަނާ ނުވަ އެ މަސްފަޅު ޕެޓްރޯލް ހަރުދަނާކުރަން ހިތަށް އަރަނީތޯ؟ ހިތަށް އަރަނީ މަސްފަޅު ޕެޓްރޯލްތައް؟ އެއީ މިހެން މި ދުނިޔޭގެ ރާއްޖޭގެ ބައިނަލްއަޤުވާމީ މިހާރު އެބަ އިންޑ މި ޖެހޭގައި އަދި އެހެން ޤައުމުތަކާ އެކުގައި ކާނުގެ ސަރަޙައްދު ބޭނުންކޮށްގެން ކުރާކަން. އެހެންވީމާ، މަސްފަޅު ޕެޓްރޯލްގެ ދަރުން މިކަން ކޮންޓްރޯލްކުރުމަށް ޖަހައި އެއްވެސް މަސައްކަތެއް ކުރެވޭތޯ؟ ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން.

މިނިސްޓަރ އޮފް ޑިފެންސް މުޙައްމަދު ޣައްސާން މައުމޫން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މި ވިދާޅުވި ކަހަލަ ޚިދުމަތެއް މިހާރު ވެސް އޮތީ ގެންދަވައި. އެއީ 20 އަހަރު ދުވަހުގެ ޚިދުމަތެއް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު. މި ސުވާލަށް ކަނޑައެޅިފައި އޮތް ވަގުތު ހަމަވީ.

{5.2}- ވައިކަރަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙުސައިން ޒިޔާދު، މިނިސްޓަރ އޮފް ޑިފެންސް އަލްފާޟިލް މުޙައްމަދު ޣައްސާން މައުމޫނާ ކުރައްވާ ސުވާލު. ސުވާލުކުރެއްވުމަށް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން.

ވައިކަރަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ޒިޔާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަރުޙަބާ ވަޒީރު. މި ސަރުކާރު ވެރިކަމަށް އައި ފަހުން އިންޑިއާ ސިފައިން ރާއްޖޭގައި ތިބި ކަމަށް ބުނަމުންނެވެ. މިއަދު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އަދި ޑިފެންސް މިނިސްޓަރު ވެސް ވިދާޅުވަނީ ރާއްޖޭގައި ތިބި އިންޑިއާ ސިފައިން ޔުނިފޯމްއެޅުވިއްޖެކަމަށެވެ. މިހާރަކަށް އިންޑިއާ ކިތައް ސިފައިން ރާއްޖޭގައި ޔުނިފޯމްއެޅުވިއްޖެތޯ؟ އިންޑިއާ ސިފައިން ރާއްޖޭގައި ގެންގުޅެނީ ކޮންކަހަލަ ހަތިޔާރެއްތޯ؟

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ކުރެއްވި ސުވާލަށް ޖަވާބުދެއްވުމަށް މިނިސްޓަރަށް އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތުއަރުވަން. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 83 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)ގެ ދަށުން މިނިސްޓަރ ޖަވާބުދެއްވުމަށް 7 މިނެޓުގެ ފުރުޞަތު ލިބިވަޑައިގަންނަވާނެ.

މިނިސްޓަރ އޮފް ޑިފެންސް މުޙައްމަދު ޣައްސާން މައުމޫން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ދެވަނަ ބައިން ފުރަތަމަ ޖަވާބު ދެންނެވިއްޔާނަން. އޭރު ހަރަކާތްތެރިވި އިންޑިއާ ސިފައިން އެއްވެސް ހަތިޔާރެއް ގެންގުޅުއްވާކަށްނުވޭ. މި ވިދާޅުވިހެން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ގައިމުވެގެން ތިބި އިންޑިއާގެ ހުރިހާ ސިފައިންނަށް މިހާރުވަނީ ޓްރޭނިންގައި އޮތް ގޮތް ގުޅުމުގެ ތެރެއިން އިންޑިއާ ސަރުކާރުން އަނބުރާ ގެންދަވާފައި. އެގޮތުން، ހަނިމާދޫގައި މިހާރު އިންޑިއާ ސިފައިންގެ ތެރެއިން 7 އެޑްމިރަލް

2024ގައި 12 ސިފައިން، އަދި 9 އޮފިސަރުން 2024ގައި 13 ސިފައިން. ކޯޓުތަކުގައި ތިބި އިންޖީނާ ސިފައިންގެ ތެރެއިން 7 މޭ 2024ގައި 13 ސިފައިން، 9 މޭ 2024ގައި 12 ސިފައިން. ސ. ގަމުގައި ތިބި އިންޖީނާ ސިފައިންގެ ތެރެއިން 7 މާރިޗު 2024ގައި 12 ސިފައިން، 9 މާރިޗު 2024ގައި 12 ސިފައިން ވަނީ އަނބުރާ ގެންދަވާފައި. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ވަޒީރު. މިނިސްޓަރ ށް ދެއްވި ޖަވާބައި ގުޅިގެން ނުވަތަ މިނިސްޓަރާ ކުރުވުން ސުވާލާ ގުޅިގެން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 85 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް އިތުރު ސުވާލުކުރެއްވުމަށް ފުރުޞަތު ހުޅުވައިލަން. އިތުރު ސުވާލުކުރުމަށް އެންމެ ފުރަތަމަ ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ސުވާލުކުރެއްވި ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، ވައިކަރަދޫ ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުސައިން ޒިޔާދަށް.

ވައިކަރަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ހުސައިން ޒިޔާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަރުޙަބާ ވަޒީރު. ފެރިކަން ޖިބުމަންޓުރު ވަޑުދަވާ އިންޖީނާ އަސްކަރިއްޔާ ބޭރުކުރަން. ތިޔަ ބޭފުޅުން މިހާރު މާނަކުރާ އަސްކަރިއްޔާ ތެރޭގައި އިންޖީނާގެ ހިމާޔަތްތެރިޔާއި ދި ޕިނިއަރ މަތިންގާދާ ހިފެހެއްޓޭތޯ؟ އަސްކަރިއްޔާ ވަރުގަދަކުރުމުގެ ބޭނުމަކާއި ޖޫރިތާއި އެއްޗެހި ގެންނަވަންފާއިދާކުރަނީ އަދިވެސް ނިޒާމު ހުރިހާކަމަކުން ޖެއްސުން މުސައްކަތްކޮށް މިހާރަށް ކުރަނީތޯ؟ މިހާރުވެސް މާލޭގައި އަދިވެސް ހުރިސާބިތު ހިނގައިދިޔަ ބާރުތަކަށް ޖެއްސުމުގެ އަދިވެސް ނިޒާމު ފޯރިކޮށްދެއް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ޢިއްޒަތްތެރި ވަޒީރަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން އެ ސުވާލަށް ޖަވާބުދެއްވުމަށް.

މިނިސްޓަރ އޮފް ޑިފެންސް މުޙައްމަދު ޣައްސާން މައުމޫން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ޑރ. މުޙައްމަދު މުޢިއްޒު ވަޢުދުވެވަޑައިގެންނެވިގޮތަށް ގައުމުގެ ތިބި ބޭރުގެ ހަރީގާ ސިފައިންނެއް މިހާރު ދިވެހި ރާއްޖެއިން ވަނީ އަނބުރާ ގެންދަވާފައި. އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ދައުލަތުން އަދި ވާހަކައެކޭ. ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މި އިޝާރާތްކުރެއްވި އަލިފާން ނިއްވާ ހަރުދަނާކުރުމަށް މި ސަރުކާރުން އެންމެ އިސްކަންދޭ އެއް ކަންތައް. އެކަމުގެ ގިނަގުނަ މަސައްކަތްތަކެއް މިހާރު ދަނީ ކުރެވެމުން. ވަރަށް

އަވަހަށް، ﷲގެ ހުއްދަ ރަޙުމަތްތެރިކަމުން މި އަހަރުގެ ތެރޭގައި އަޅުގަނޑުމެން އެ ގާބިލުކަން އިތުރުކުރާ ތަން ފެނިގެން ދިޔުމަކީ އަޅުގަނޑުގެ ވަރަށް ބޮޑު އުއްމީދެއް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ވަޒީރު. ދެން ފުރުޞަތު މިއަރުވަނީ ކެންދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މަޙުމޫދު ޝަރީފަށް.

ކެންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މަޙުމޫދު ޝަރީފު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ކުރީގެ ސުވާލުގައި، ކުރި ސުވާލުގައި ދެންނެވިން ހިންދުސްތާނު އެރޯނޮޓިކްސް ކުންފުނީގެ ފަރާތްތަކެއް ތިބީތޯ؟ ވަޒީރު އެއަށް ސާފުކޮށް އެއްގޮތަކަށް ޖަވާބުދެއްވިއްޔާ. ވިދާޅުވި ރިޓަޔަރޑް ފަރާތްތަކެއް ވާކަމަށް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ހަމަ ސާފުކޮށްލަން ބޭނުންވޭ އެ ހިންދުސްތާނުގެ ފަރާތްތަކަކީ ތިބީތޯ؟ އޭގެ އިތުރުން އަސްކަރިއްޔާ ޓީމުއްޔާ މިނިވަންކަމުން އަސަރުކުރާ ކަމަށް ބުނާ އިރު، އިންޑިއާ އަސްކަރިއްޔާގެ ޚިދުމަތުގައި ރަސްމީގޮތުގައި ހުރުން އިސްތިޢުމާލުކުރާކަން ގެނުވުނުތޯ؟ އަސްކަރިއްޔާ މާނަ ކުރަނީ ކިހިނެއްތޯ؟ ޚިދުމަތުގައި އާލާތްތަކާއި ނުލައި ހަމައެކަނި އިންސާނުންތޯ؟ ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އެ ސުވާލަށް ޖަވާބުދެއްވުމަށް ވަޒީރަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން.

މިނިސްޓަރ އޮފް ޑިފެންސް މުޙައްމަދު ޣައްސާން މައުމޫން ވާހަކަދެއްކެވުން:

މިހާރު މި ވިދާޅުވި ޕްރައިވެޓްކޮށް އޮޕަރޭޓްކުރަން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ތިބި މަދަނީ މީހުން. އެ ހިންދުސްތާނުގެ ތަފުސީލު އަޅުގަނޑު ދަންނަވައިލާނީ މި އެއްބަސްވުންތަކުގައި ހުރި ކްލޯޒްތަކަން ބަލައިލާފައި. އެ މައުލޫމާތު 241 ސިވިލިއަން އަޅުގަނޑުމެން ހިއްސާކުރާނަން އެ ކޮމިޓީން އެދިވަޑައިގެންފި ކަމުގައި ވަންޏާ. އަސްކަރިއްޔާ މާނަކުރާ ގޮތް އެކި މީހުން މާނަކުރާނެ. ތަފާސްކަމާއި، މީގެ ދިފާޢީ ބާރުން ގެންގުޅޭ އޮތް ގަވާއިދު. އެކަމަކު އަޅުގަނޑު އޭގެން ޖެހެނީ. އެހެންވީމާ، އެ ހަމަ އޮފީހައި އަމިއްލައަކަން އެ ގަވަރުމަންޓުން ނުވެސް ޖެހިފައިވާން. އެހެންވީމާ، އުޅަނދުފަހަރު ތަންފީޒުކުރުމުގައި އޮތަސް ވެސް އެއީ އެގްރީމެންޓާ މިންވަރަށް ކަންތައްތަކެއް އަޅުގަނޑުމެން ބަލަންޖެހޭނީ. ދިވެހިރާއްޖޭގައި މި ވަގުތު ބޭރުގެ އެއްވެސް ސިފައިންނެއް ގައިމުވެފައެއް ނުވޭ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ވަޒީރު. ދެން، އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ މަކުނުދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދުދީދީއަށް.

މަކުނުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދުދީދީ ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ރާއްޖޭގައި މި ވަގުތު އޮތް އިންޑިއާގެ ދެ ހެލިކޮޕްޓަރާއި ޑޯނިއަރ މަތިންދާބޯޓު، ދެ އަސްކަރީ ހެލިކޮޕްޓަރާއި އެއް އަސްކަރީ މަތިންދާބޯޓު، އެއީ ޑްރޮޕް ޓޭންކް، ޓޯޕްކާ، ބޮޑު އެކަން ދިޔައިގެން އޮފިސަރުން އުޅުނަސް އެ އަސްކަރީ އުޅަނދުތަކެއް. މަނިކުފާނު ގަބޫލުކުރައްވަނީތޯ އެ ދެ ހެލިކޮޕްޓަރާއި ޑޯނިއަރ ފުރުއްވާލި އަސްކަރީ އުޅަނދު ކަމަށް؟ އަދި މި ޕްރޮކިއުމަންޓްގައި، ފުރިހަމަ ކުރެވޭނީ މި ޕްރޮކިއުމަންޓްގެ؟

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން އެ ސުވާލަށް ޖަވާބުދެއްވުމަށް.

މިނިސްޓަރ އޮފް ޑިފެންސް މުޙައްމަދު ޣައްސާން މައުމޫން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާގޮތުގައި މި ވިދާޅުވި އެކި ޕްލެޓްފޯމް ނަން ކިޔަސް، ހެލިކޮޕްޓަރު ކިޔަސް، މަތިންދާބޯޓު ކިޔަސް އެ އޮޕަރޭޓްކުރަނީ މި ވަގުތު އުޅުއްވާ ދިވެހި ޕައިލެޓުން. ބޯޓުގެ އެއްވެސް އަސްކަރީއޮޕަރޭޝަނެއްގައި ނުހިމެނޭ މި ވަގުތު އެ ހިނގަނީ. އެ ޕްރޮގްރާމުގެ ހެއްދަ މިހާރު ދެމެހެއްޓުން މޮނިޓަރިންގ ސަރވެއިލަންސް، މެޑިކަލް އިވެކުއޭޝަން، ސާޗް އެންޑް ރެސްކިއު ޚިދުމަތްތަކެވެ. އެހެންކަމުން، މިއީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ މިނިވަންކަމާއި ސިޔާދަތާއި އިސްތިޤްލާލާއި ހިމާޔަތްކުރުވާ ގޮތަށް މިހާރު ހިނގަމުންދާ މަސައްކަތެއް.

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ވަޒީރު. ދެން ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ބާރަށު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝުޖާޢުއަށް.

ބާރަށު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝުޖާޢު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަރުޙަބާ ވަޒީރު. އެމް.ޑީ.ޕީގެ ޑިފެންސް މިނިސްޓަރު މާރިޔާ ވިދާޅުވި ދިވެހި ސިވިލިއަނުންނަކީ ހިނގި ހަނގުރާމަތަކާ. ވަޒީރު ގަބޫލުކުރައްވަންތޯ އަޅުގަނޑުމެންގެ ފައުޖުގައި ސިވިލިއަނުންނަކީ ހިނގި ހަނގުރާމަތަކާއި ކަމަށް؟ ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އެ ސުވާލަށް ޖަވާބުދެއްވުމަށް އަޅުގަނޑު އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން.

މިނިސްޓަރ އޮފް ޑިފެންސް މުޙައްމަދު ޣައްސާން މައުމޫން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ ދިވެހި ސިވިލިއަނުންނަކީ އާދައާޚިލާފު ހިތްވަރުގަދަ ބައެއްކަމުގައި. ދިވެހިރާއްޖޭގެ މިނިވަންކަމާއި، ސިޔާދަތާއި، އިސްތިޤުލާލު ހިމާޔަތްކުރަން ކުރަންޖެހުން ކޮންމެ ވަގުތެއްގައި ފުރާނައިން ގުރުބާންވެގެން ވިޔަސް ކުރަން ތައްޔާރު ހުރި ބައެއްކަމުގައި. އެކަން އެ އޮތީ 3 ނޮވެންބަރު 1988ގައި ބާޣީ ހަމަލާގައި ދިވެހި ސިފައިން ދައްކައިދިފައި. މިއަދު މިހިރީ ދިވެހި ސިފައިންނަކީ ވެސް ހަމަ އާދަޔާ އެއްގޮތަށް ދިވެހިރާއްޖެއަށް ދިމާވާ ކޮންމެ ކަމެއްގައި ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް ޚާދިމުވާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ މިނިވަންކަމާއި، ސިޔާދަތާއި، އިސްތިޤުލާލު ހިމާޔަތްކުރަން ކުރިމަތިލައިގެން ފުރާނަ ގުރުބާންކުރަން ވެސް ނުކުންނަން ތައްޔާރަށް މިހިރި ބައެއް. ވަރަށް ބޮޑު ބައެއް ދިވެހި ސިފައިންނަކީ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ވަޒީރު. ދެން އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަހްމަދު އަޒާން މަޖީދަށް.

ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަހްމަދު އަޒާން މަޖީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ކުރިން ކުރި ސުވާލުގެ ޖަވާބުގައި މިނިސްޓަރު ވިދާޅުވި އުޅުނު ތިލަފުށީގެ އެއްބަސްވުން ބަދަލުކުރުމުގެ މަސައްކަތްކުރުމަށް ހަމަޖެހިފައި ކޮމިޓީއަކުން އެ މަސައްކަތް ކުރަމުން އެބަދޭ. ދެން ޔޫބީއެލް ޓާމިނަލް ފެންނަން ހުރި މަޢުލޫމާތަކީ ބަލާއިރު މި ކޮމިޓީ އެންމެ ފަހުން ބައްދަލުކުރެއްވި މާދަމާ ތަޙުގީގު މިދިޔަ އަހަރުގެ. ދެން ކޮންއިރަކުން މި ކޮމިޓީގެ ބައްދަލުވުމެއް އޮންނާނީ؟ އަދި އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް އެނގޭކަށް ނުވޭ މިއަހަރު އެއްވެސް ވަރަކަށް މި ކޮމިޓީ ބައްދަލުވެފައިވޭތޯ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްފުޅު މެންބަރު. އިޙްތިރާމްފުޅު ވަޒީރަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން އެ ސުވާލަށް ޖަވާބުދެއްވުމަށް.

މިނިސްޓަރ އޮފް ޑިފެންސް މުޙައްމަދު ޣައްސާން މައުމޫން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްފުޅު ރައީސް. ޕަބްލިކް ޑޮމެއިނުން އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ ކަންނޭނގެ އިޙްތިރާމްފުޅު މެންބަރަށް އަޅުގަނޑަކީ އެ ކޮމިޓީގައި ހިމެނޭ މީހެއް ނޫން. އެހެންވީމާ، ދެން އެޖެންޑާއެއް ކުރެވޭ ވަގުތެއް އަޅުގަނޑަކަށް އަންގަވާފައެއް ނުވޭ. އެހެންނަމަވެސް، ދެންމެ ކުރިން ވެސް ދަންނަވައިލި އުސޫލުން އަޅުގަނޑު އެ މައުލޫމާތު ހޯދައި ދޫ ހުރި ވަން ކޮމިޓީއާ އިޙްތިރާމްފުޅު މަޖިލީހުން އެދިވަޑައިގަންނަވާކަމުގައިވިއްޔާ ހިއްސާކުރާނަން. ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްފުޅު ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ވަޒީރު. ދެން ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ މަކުނުދޫ ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްފުޅު މެންބަރު އާދަމް ޝަރީފަށް.

މަކުނުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އާދަމް ޝަރީފު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ރައީސް. ޝުކުރިއްޔާ ވަޒީރު. އަޅުގަނޑު ސުވާލަކީ، އެއަރ އެމްބިއުލާންސް ބޭނުންކޮށްގެން ބަލިމީހުން އުފުލަމުންދާ އިރު ވެސް ހެލިކޮޕްޓަރާއި ޑޯނިއަރ ބޭނުންކޮށްގެން ބަލިމީހުން މިހާރު ވެސް އުފުލަންޖެހޭތޯ؟ އަދި އަހަރެއްގެ މައްކަން ކިހާ ބަލިމީހުންނެއް ހެލިކޮޕްޓަރު ބޭނުންކޮށްގެން އުފުލަންޖެހޭތޯ؟

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްފުޅު މެންބަރު. އިޙްތިރާމްފުޅު ވަޒީރަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން އެ ސުވާލަށް ޖަވާބުދެއްވުމަށް.

މިނިސްޓަރ އޮފް ޑިފެންސް މުޙައްމަދު ޣައްސާން މައުމޫން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްފުޅު ރައީސް. މުސްތަޤްބަލުގައި ވަސީލަތްތަކުން ބާވަތެއް ކުއްލި ހާލަތުގައި ދަތުރުކުރާ ހެލިކޮޕްޓަރު ބޭނުންކޮށްގެންނެއް ނުވަތަ މިހާރު ވެސް. ސީދާ އަދަދެއް އަހަރަކު އެބަ ވަގުތު ނެތް.

އެހެންނަމަވެސް، ބަޔަކާބެހޭ އެ މައުލޫމާތު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރާ ހިއްސާކޮށްދެއްވީތީން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

<u>ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްދެއްވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ ވަޒީރު. ދެން ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ މުލަކު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ނަޢުމާނަށް.

<u>މުލަކު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ނަޢުމާން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ ރައީސް. މަރުޙަބާ މިނިސްޓަރ. އާދެ! އަޅުގަނޑުގެ ދާއިރާ ނިސްބަތްވާ އަތޮޅުކަމުގައިވާ މ. އަތޮޅު، މ. އަތޮޅުގައި އެއްވެސް ފަޔަރ އެންޑް ރެސްކިއު ސަރވިސަސްގެ ސްޓޭޝަނެއް މިއަދާ ހިސާބަށް ގާއިމުވެފައެއް ނުވޭ. މީގެ ސަބަބުން އަޅުގަނޑުމެން އަތޮޅުން ނިސްބަތްވާ ރަށްރަށުގައި އަލިފާނުގެ ހާދިސާއެއް ހިނގައިފި ނަމަ މި ޖަޒީރާ ބާލިދީއާއި ވަޅުދިޔަ ހިއްކާ ޕަމްޕު ބޭނުންކޮށްގެން މި އަލިފާން ނިއްވަން މި ޖެހެނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ، މިނިސްޓްރީގެ އެއްވެސް ދުރުރާސްތާގެ ޕްލޭނެއްގައި މި އަތޮޅުގައި ފަޔަރ އެންޑް ރެސްކިއު ސަރވިސަސްގެ ސްޓޭޝަނެއް ގާއިމުކުރަން؟ އަދި އެހެން ވާކަމުގައި ވަނިއްޔާމު އެކަން އަވަހަށް މިކަން ކުރެވޭނެ ތާރީޚަކީ ކޮބައިތޯ؟ ޝުކުރިއްޔާ.

<u>ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްދެއްވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން ސުވާލަށް ޖަވާބުދެއްވުމަށް.

<u>މިނިސްޓަރ އޮފް ޑިފެންސް މުޙައްމަދު ޣައްސާން މައުމޫން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ސަރުކާރުގެ އެންމެ އިސްކަންދޭ އެއް ސިޔާސަތަކީ މި ވިދާޅުވި ކަހަލަ ޚިދުމަތްތައް ވަގުތުން ވީ އެންމެ އަވަހަކަށް ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް ފޯރުކޮށްދެވޭނެ ނިޒާމު ގާއިމުކުރުން. އެގޮތުން މ. އަތޮޅުގައި ވެސް އަލިފާން ނިއްވުމުގެ ޚިދުމަތް ގާއިމުކުރުމުގެ މަސައްކަތް އަޅުގަނޑުމެން ކުރަމުން އެބަ ގެންދަން. ދެންމެ ކުރިން ދަންނަވައިދިން ޕްލޭނުގެ ތެރޭގައި މި މަސައްކަތް ކުރެވުން މިދަނީ. އަޅުގަނޑުމެން އުއްމީދު މި ކުރަނީ اللّٰهގެ ހެޔޮ ރަޙްމަތްފުޅުން މިއަހަރުގެ ތެރޭގައި ފުރިހަމަކުރެވޭނެކަމަށް މި މަސައްކަތް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ވަޒީރު. ދެން ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ކަނޑިތީމު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަލީން ފައިސަލަށް.

ކަނޑިތީމު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަލީން ފައިސަލް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަރުޙަބާ ވަޒީރު. ދަ ސައުތް ޗައިނާ ސީ އިންސްޓިޓިއުޓް އޮފް ސްޓްރެޓަޖީއާއި އީ.ޕީ.އޭއާ ދެމެދު ޕްރޮޓޮކޯލަކަށް ސަރވޭ ކުރުމުގެ އެއްބަސްވުމެއްގެ ދަށުން ރާއްޖޭގެ ކަނޑުގެ ސަރަޙައްދުގައި ހައިޑްރޮގްރާފިކް ސާވޭ ކަރަންޓް ވައި، ޓައިޑް، އަޑު، ސެލިނިޓީ އަދި ޓެމްޕަރޭޗަރ ރެކޯޑުކޮށް މޮނިޓަރކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ލިބޭ ކަހަލަ ޑިވައިސްތަކެއް ހަރުކުރުމަށް ވާހަކަ އަޑުއިވޭ. މިއީ ޗައިނާސަރުކާރުގެ އެއްވެސް ކަހަލަ ފުރުޞަތުތަކެއް އެއީ ކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ކަމެއް ހެއްޔެވެ؟ އެއީ ނަމަ ކިހިނެއްތޯ ކަމަކަށް މަސައްކަތްކުރާނީ؟ މިއީ ކަމަށްވަނީ ކޮން ފުރުޞަތެއްތޯ؟

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން އެ ސުވާލަށް ޖަވާބުދެއްވުމަށް.

މިނިސްޓަރ އޮފް ޑިފެންސް މުޙައްމަދު ޣައްސާން މައުމޫން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދިވެހިރާއްޖެއަށް ޗައިނާސަރުކާރުން ފުރުޞަތު އޮންނަ އެއްވެސް ކަމެއް ކުރުމަކަށް ތަޢުލީމީ ދިރާސާ ބާރުކުން ޗާންސެއް ނުދޭން. މި ވިޒިޓުގެ މަޤްޞަދުގެ ތެރޭގައި އެކަކަށް ހިމެނޭ ނަމަ އެ ކަމެއް އޮންނާނީ މިހާރު ހައްލުކޮށްފައި. އަޅުގަނޑުމެންގެ ސީދާ ބެލުމުގެ ދަށުން މެނުވީ މަސައްކަތްތަކެއް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ނުހިނގާނެ. މި ވިޒިޓަކީ އެކަޑެމިކް މިނިސްޓްރީއާ ސަޕޯޓަކީ އެއީ އޭގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ ކަމެއް މަސައްކަތްތަކެއް ކުރާ ނަމަ އެމް.އެން.ޑީ.އެފް މިހެން އެކާ ޖެހޭނެ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ވަޒީރު. ދެން އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ވައިކަރަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުސައިން ޒާހިރަށް.

ވައިކަރަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ހުސައިން ޒާހިރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަޝްރޫޢު ވަޒީރު. އަޅުގަނޑުގެ ފުރަތަމަ ސުވާލަކީ، ކުރިން ވެސް ސިވިލިއަންގެ ބޭފުޅުން ވިދާޅުވަމުން ގެންދިޔައީ ތި ބޭފުޅުން މިހާރު ވިދާޅުވާ ޕްރޮޖެކްޓުތައް އުދުއްސަވަމުން ގެންދަނީ އެ ބޭފުޅުންގެ ހުއްދައާ އެކުގައި ކަމަށް އޭރު ވެސް ވިދާޅުވަމުން ގެންދިޔަ. މިހާރު ވެސް އެކަން ހިނގަނީ އެހެން ކަމަށް ވަޒީރު ތިޔަ ވިދާޅުވީ. ސުވާލަކީ، ހެލިކޮޕްޓަރާއި ޑޯނިއަރ ޕްރޮޖެކްޓަކަށް ބަދަލުކުރީ އެއްބަސްވުންތަކަށް ބަދަލު ގެނައީ ބަދަލުއެއްގެ ސަބަބުންތޯ؟ ދެން ބާއްޖަވެރި މި ދުއްވާ ހެލިކޮޕްޓަރާއި ޑޯނިއަރއަކީ އިންޑިއާ އަސްކަރީ އުޅަނދު ކަމަށް ވިދާޅުވާން ވަޒީރަށް ދަތިވެދާނެތޯ؟

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން.

މިނިސްޓަރ އޮފް ޑިފެންސް މުޙައްމަދު ޣައްސާން މައުމޫން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ކުރިން ވިދާޅުވި ވާހަކައަކަށް އަޅުގަނޑުގެ ދެން ޖަވާބުދެއްވި ނޫނީ ޖެންޑާއެއް އުފެއްދިފައިވާ ނުހެއްޔެ އެއްސެން. އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ މިހާރުގެ ހާލަތު. ދެން އަޅުގަނޑުގެ އެއްވެސް ކަމެއް ދަންނަވާލަން ދަށުކޮށް ނޫން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ވަޒީރު. ދެން ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ މައްޗަންގޮޅީ އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް މުޙައްމަދަށް.

މައްޗަންގޮޅީ އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު. މިގެ ތިން އަހަރުގެ ކުރިން ރާއްޖޭގެ ރައީސަކަށް މަގުމަތީގައި ދެކުން ބޮޑުގެ ހަމަޖެހުމުގެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދޭހަދެވިގެންއިން އަޑުއިވިފައިވަނީ. އޭރުގައި އޭރުގެ ރައީސް އިބްރާހީމް ސޯލިހަށް އޭރުގެ ޑިފެންސް މިނިސްޓަރ މާރިޔާ އަހުމަދުދީދީ ތަރުޖަމާނުކަމުން، އެމް.ޑީ.ޕީގެ މެންބަރުން ވާހަކަދެއްކެވުމުގައި އެކަހެރި ބައެއް ޑޯނިއަރ ހެލިކޮޕްޓަރ ހަވާލުކުރާނެ ކަމަށް އެއީ ތަފްސީލުގެ ގެންނަވަން ވިސްނަވާނަންތޯ؟ ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ޢިއްޒަތްތެރި ވަޒީރަށް ފުރުޞަތު އަރުވަން.

މިނިސްޓަރ އޮފް ޑިފެންސް މުޙައްމަދު ޣައްސާން މައުމޫން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މިއަދަކީ މި ސުވާލުކުރެއްވުން ވަރަށް މުނާސަބު ދުވަހެއް. މިއަދަކީ 6 މޭ. މި ވިދާޅުވި ހަމަޔާ ދިމާލަށް ވަނީ ފޯސް 6 މާއްދާގައި. ތިޔަފުޅުގެ އިންކުއަޔަރީއެއް މި ޢިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުން މި ދިޔަ ދައުރުގެ ތަރުތީބުގައި ވަނީ ކޮށްފައި. އާދޭހު ޗޫ ތި ވަން ކޮމިޓީން އެ މަސައްކަތް ވަނީ ބަލާފައި. އަޅުގަނޑުމެންގެ ޖިނާއީ ތަޙުޤީޤުތަކާއި މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާގުޅޭ ތަރުތީބުގައި މި ވިދާޅުވި މަސައްކަތް އަވަހަށް ކުރިއަށްގެން ބެލުމުގެ ދައުރުގައި މިނިސްޓްރީ އޮފް ޑިފެންސަކަށް އެއްވެސް ފިޔަވަޅެއް އަޅާފައި ނުވާތީ ޖިނާއީ ކުރުމަށްފަހު އަދި ނުނިމޭ،
މި ވަގުތު އެ ކަމަކަށް މަސައްކަތްކުރެވޭ ކުރިމަތިން ނުލާ ވާހަކަ ދަންނަވަން. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ވަޒީރު. ދެން ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ކިނބިދޫ ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު އަޝްރަފަށް.

ކިނބިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު އަޝްރަފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މަޢުރޫފް ވަޒީރު. އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ، ރ. އަތޮޅުގައި އެމް.އެން.ޑީ.އެފްގެ ފަޅުރު އޮންނަ ރެސްކިއު ސަރވިސް ގާއިމުކުރުމަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ ބަޖެޓުގައި ހިމެނި ނުވާތީ އަލުން. އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ، ރ. އަތޮޅުގައި
މި ހުޅުމާލޭ ގާއިމުކުރެވޭނީ ކޮންއިރަކުންތޯ؟ އަދި އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން އަޅުގަނޑުމެންގެ ދާއިރާގެ ހިތަދޫ ފަރާތުގައި
ވަރަށް ގިނަ އިންޖީނުތަކަށް މަސައްކަތް ކުރުވުމަށް ޖަހައިލާ. އެ ބަލައިގަތް ފަހަރު ރެސްކިއު ސަރވިސް އަދި
ރެސްކިއުގެ ފޯސްތައް އެބައޮތް ނެތް. މިހާ އަޅުގަނޑު ވަރަށް ބޮޑަށް ކަންބޮޑުވާ ކަމެއް. އެހެންވީ އެކަން
ފާހަގަކޮށްލަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ޢިއްޒަތްތެރި ވަޒީރަށް ފުރުޞަތު އަރުވަން.

މިނިސްޓަރ އޮފް ޑިފެންސް މުޙައްމަދު ޣައްސާން މައުމޫން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ތ. އަތޮޅު ވޭމަންޑޫގައި މިހާރު ތިބޭން ފަހަރު އެންމެ ރަސްމިއްޔު ސަރަހައްދުގެ މަސައްކަތްތަކާ ދިމާން. ކަނޑިޔާ ގެދެވެން އެތާ ހުރި އަސްނުނުގެ ކޮމިޓީގެ އިދާރާތަކުގެ ކުއްލިގެން ނަގައިގެން މި ފަރުމާ ލެ ބިޔާ. އެހެންނަމަވެސް، އަދި އަޅުގަނޑުމެން އެއަށްވުރެ ބޮޑު މަސްރަކާޓް ބިނާކުރުމުގެ މަސައްކަތް ﷲ އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ މި އަހަރު ކުރިއަށްގެންދާނަން. އަދި އެކަމާ ބެހޭގައި ތ. އަތޮޅު ދިއުނުގެ ފެސް ޖަހަރު އެއްޗެ ރަސްމިއްޔު ސަރަހައްދާއި ކޮސްޓްގާގެ ހުޅުމޮލ ލިބޭކަމަށް އިމާރާތް ކުރަން ނިންމާފައި އޮތީ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ވަޒީރު. ދެން ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ހުޅުމާލެ ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޑރ. އަބްދުލް ޝަފްރީދާން.

ހުޅުމާލެ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުލް ޝަފްރީދާން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ރައީސް، މަރުޙަބާ މިނިސްޓަރު. މަނިކުފާނު އެބަ ވިދާޅުވޭ ހުޅުމާލޭ ޓްރާންސިޓާއި ޖެނެރަލް އޮތީ އެމް.ޓީ.ސީ.ސީ.ގެ ދަށު ކޮންޓްރެކްޓުގައި ކަމަށް. މި އޮޕަރޭޝަންތަކަށް ސަބްސިޑީ ސާމާން ހުރިކަން ނޭނގޭ އެމް.ޓީ.ސީ.ސީ.އިން ކަނޑައަޅުއްވާނީ ކިހިނެއްތޯ އަޅުގަނޑުގެ ފުރަތަމަ ސުވާލަކީ. ދެވަނަ ސުވާލަކީ، 11 ނޮވެންބަރު 2023ގެ ކުރިން މި އޮޕަރޭޝަނުގައި ކޮންޓްރެކްޓް އޮތީ ކޮންފަރާތަކާއިތޯ؟ އަޅުގަނޑުގެ ތިންވަނަ ސުވާލަކީ މި އޮޕަރޭޝަނުގައި ހަރަދުވެފައިވާ ވަނީ އާމްދަނީގެ ވިސްނުން ސަރުކާރުގެ އަތަށް އެރިތޯ؟ ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން ސުވާލަށް ޖަވާބުދެއްވުމަށް.

މިނިސްޓަރ އޮފް ޓްރާންސްޕޯޓް މުޙައްމަދު އައިސާން މައުމޫން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤައުމީ ދިރާގު ބޭރުގެ ގާބިލުއްތަމު ހުރި އެންމެ ފުރިހަމަ މިންވަރަކަށް ޓްރާންސްޕޯޓް އެއްވެސް ކަހަލަ އާލާތެއް ނޫ ޕްރޮޖެކްޓްތަކުގައި ނުލިބެން ކަނޑަވަރުކުރެވޭނެތީ ދެން. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރެވޭނީ އަޅުގަނޑުމެންގެ އަތުގައި ވަސީލަތް ހުރި މިންވަރަކަށް މަސައްކަތް. ދެން ޚާއްސަ ސުވާލު އަދި ވިޔަފާރިއާ ވާހަކަތައް؟ ދިވެހިރާއްޖޭގެ މިނިވަންކަމާއި ސިޔާދަތާއި އިސްލާމްދީނާއި ހިމާޔަތްކުރުމަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ދެ. މުޙައްމަދު މުޢިއްޒު އިސްލާހުކުރުމާ

ސިޔާސަތު. އެ ކަމަށް އުނިކަން އަންނާނެ އެއްވެސް ކަމެއް ކުރެއްވުމުގެ ވިސްނުންފުޅެއް ސަރުކާރަކު ނުހުންނާނެ.

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ ވަޒީރު. ދެން ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ފުވައްމުލަކު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހިމް ހުސައިނަށް.

<u>ފުވައްމުލަކު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހިމް ހުސައިން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަރުޙަބާ މިނިސްޓަރ. ރާއްޖޭގެ އެކިއެކި ސަރަހައްދުތަކުގައި އަސްކަރީ މަރުކަޒުތައް ގާއިމުކުރެވިފައިވާ އިރު، އެ ސަރަހައްދުތަކަށް ނިސްބަތްވާ ބޭފުޅުންނަށް އެ ސަރަހައްދުތަކުގައި މަސައްކަތްކުރުމަށް ބަދަލުކޮށްދެއްވައި، އެ ބޭފުޅުންނަށް ޢާއިލާ އެއްކޮށް އުޅުއްވުމުގެ ފުރުޞަތު ވަޒީފާ އަދާކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ފަހިކޮށްދިނުމުގެ ޚިޔާލެއް އެބަ އޮތްތޯ؟ އޮތް ނަމަ އެ ޚިޔާލަށް އަމަލުކުރައްވަން ފެށޭނީ ކޮން އިރަކުންތޯ؟ ޝުކުރިއްޔާ.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން ސުވާލަށް ޖަވާބުދެއްވުމަށް.

<u>މިނިސްޓަރ އޮފް ޑިފެންސް މުޙައްމަދު ޣައްސާން މައުމޫން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް އިސްކަމެއް ދީ ސިޔާސަތެއް މި ވިދާޅުވި. ކޮންމެ ވަޒީފާއެއްގައި މިހާރު މަސައްކަތްކުރާ ކަމުގައި ވިޔަސް، ޢާއިލާ އެއްކޮށް އެ ވަޒީފާގައި ޚިދުމަތްކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ލިބުމަކީ ވަރަށް ބޮޑު މަސައްކަތެއްގެ މަރުކަޒުގައި ވެސް ފެންނަ ޕްރޮޖެކްޓެކެވެ އިތުރުވެ އަދި އާންމު ދިރިއުޅުމަށް ވެސް ފައިދާކުރާނެ ކަމަކަށްވާތީ، މިކަން ހާސިލުކުރުމުގެގޮތުން މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން އެމް.އެން.ޑީ.އެފް އިންސާނީ ވަސީލަތް އިތުރުކުރުމުގެ މަސައްކަތްކޮށްގެން ފުރިހަމައި މިވަނީ. ސަބަބަކީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ބިންގާތަކަށް އަދާކުރަން ހުރި ހިސާބުތަކުގައި އުޅޭ އަދަދަށް ސިފައިން ގާއިމުވެ ތިބެންޖެހޭ. މި އަދަދަށް އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު ލިބިގެންދަނީ ވަރަކަށް އިސްކަމެއްދީގެން ކޮންމެ ސިފައިންގެ މީހެއްގެ ވެސް ޢާއިލާ ގޮތުން މަސައްކަތްކުރަމުން ގެންދިއުމުގެ ފުރުޞަތު ފަހިވެގެންދާނެ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ވަޒީރު. ދެން ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ކެންދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މަޙްމޫދު ޝާހިދަށް.

ކެންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މަޙްމޫދު ޝާހިދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ރާއްޖޭގެ ކަނޑުގެ ސަރަޙައްދުތަކަށް ވަންނަ ބޯޓުގެ އުޅަނދުފަހަރު ވަރަށް ގިނަފަހަރު ކަންނެލި މަސްވެރިން ޓަކައި އެ ސިފައިންނަށް ދެގައި ހަވާލުކުރު. މިފަދަ ހާލަތްތަކުގައި ދުވަހުއްގެ މަސްވެރިކަމުގެ ވަގުތު އެއްކޮޅު އެބަދޭ ބައެއް ގާތްގަނޑަކުގައި އެ އުޅަނދު ފަހަރި ދުރުވެސް އަދި އޭގައި އެ ހިފަހައްޓައިގެން ތިބެން ޓާސްކްފޯސެއް އަންނަނިންތަން ނުވަތަ އޭރުން ފިޔަވަޅާ އެ ޓެކްނިކަލްކުރެވިގެންދާނެ. މި ފަދަ ހާލަތްތަކުގައި ބޮޑުކަންނެލި މި ކަންކުރުގައި ހަރަކާތްތެރިވާ ދޯނިފަހަރު ކަނޑަކީ އިންސާނުންތަކުން އެއްވަރު އެ ދުވަހު ކަމުގައި ކޮބާތޯ؟ އަދި މިހާރު އަސްކަރިއްޔާއަށް ހަ ކަރުދާހާއި ތަރުކީބުގެ ވަހިކޮޅު މިއީ ވިސް ވަރަށް ބޮޑު ކަމެއް، ގަރަދިއްޔާކޮށް އެ ޖާގަ ހަދައިގެން އެ ކަރަމްބުނީ. އެހެންވީމާ، އެ ސުވާލު.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން އެ ސުވާލަށް ޖަވާބުދެއްވުމަށް.

މިނިސްޓަރ އޮފް ފިޝަރީޒް އަޙްމަދު ޝިޔާމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މިއީ ވަރަށް ރަނގަޅު ސުވާލެއް. މިނިސްޓްރީ އޮފް ޑިފެންސް އެންޑް ހޯމްލޭންޑް ސެކިއުރިޓީ އަދި ކޯސްޓްގާޑްގެ އެއްބާރުލުމާއެކު މި ކަންކަން ހިންގާ، މިއީ ކުރިއަށްދާ ކަމެއް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ވަޒީރު. ދެން ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ މަރަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުލްރަޝީދަށް.

މަރަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުލްރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ވަޒީރު ފުރިހަމަކޮށް ވަޑައިގެންނުވުމަކީ އޭރު ކުރައްވަމުން ގެންދިޔަ މަސައްކަތުގެ ތެރޭގައި ވަރަށް ބިނައިން ދައްކަވަމުންދިޔަ ވާހަކައެއް، އިންޑިޔާއިން ރާއްޖޭގައި ގާއިމުކޮށްފައި އެ އޮތް އަސްކަރިއްޔާގެ އުޅަނދުފަހަރުގައި ތިބި ކްރޫންގެ އިތުރަށް އިންޑިޔާގެ ނޫ އެމްއެންޑީއެފްތަކެއް އެކި ނަންނަމުގައި ސިވިލިއަނުންގައި އެތަނުގައިތިބި ވާހަކަ އޭރު ދައްކަވަމުން ގެންދިޔަ އޮޕަރޭޝަން ޑޯނިއާ ނިސްބަތާވާ. މިހާރު އެ އެމްއެންޑީއެފްގެ ކޮބައިތޯ؟ ރާއްޖޭގައި އެއްވެސް ވަރަކަށް އެ އެމްއެންޑީއެފްގެ އެބަ ތިއްބޭތޯ؟ ތިބި ކަމަށްވާ ނަމަ އެ ބޭފުޅުން ޑިއުޓީއަދާކުރަނީތޯ؟ ޝުކުރިއްޔާ.

__ރިޔާސަތުން ވާހަކަފުޅުދެއްކެވުން:__

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން އެ ސުވާލަށް ޖަވާބުދެއްވުމަށް.

__މިނިސްޓަރ އޮފް ޑިފެންސް މުޙައްމަދު ޣައްސާން މައުމޫން ވާހަކަފުޅުދެއްކެވުން:__

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ދެނިކޭ ބައްޓަންކޮށްފައި މި އޮޕަރޭޝަން މި މަސައްކަތްތަކުގައި ކުރަމުންދާ އިރު ހެލި ފަހަރުގައި، ރަހުމަތްތެރި ވިޔަސް އަދި އެހެން ޤައުމަކަށް ދޫކޮށް ފަރުމާކުރެވިފައި ވެސް އެކިއެކި ފަރުމާކުރާ ޓްރޭނިން އިތުރު ވެސް މަސައްކަތްކުރަނީ. ރިޕޯޓުތަކާއި މަސައްކަތްތަކުގައި އެ ކަމަށް މީހުންގެ ތަމްރީނުގެ ޓްރޭނިން އިންޖިނިއަރިން ސަޕޯޓު އެހިއްސާ. އެ މީހުން ކުރަމުންގެންދަނީ ޓެކްނިކަލް އެހީތެރިކަން މި ގެންދަނީ ބަރާބަރު. އެ މީހުންގެ ނަންބަރާ ހަމައަށް ކުރާ މި މަސައްކަތް ކުރާ ކަމެއް ނޫން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

__ރިޔާސަތުން ވާހަކަފުޅުދެއްކެވުން:__

ޝުކުރިއްޔާ ވަޒީރު. ދެން އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ކަނޑިތީމު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަލީ ފައިސަލަށް.

__ކަނޑިތީމު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަލީ ފައިސަލް ވާހަކަފުޅުދެއްކެވުން:__

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މަރުޙަބާ ވަޒީރު. އުތުރުގައި މި ޤައުމުތެރޭގައި މި އޮންނަ ސީ އެމްބިއުލާންސް މި ވަގުތު ބޭސްފަރުވާ މި އޮންނަނީ އަތޮޅުތަކުގެ ހޮސްޕިޓަލުތަކާ ވަރަށް ދުރުގައި. ބޭނުންޖެހޭ ހާލަތްތަކުގައި ސްޕީޑްބޯޓުން ފޮނުވަން ދުވަހުގެ ތެރޭގައި މި ދިމާވާ ދެ ހާލަތުގައި

ބަލިމީހާ އާ ގެންދަން ބޭނުންވާ ހިސާބަށް ގެންދިއުމުގައި ވަރަށް ބޮޑު ދަތިތަކެއް، އެއީ ތި ބޭފުޅުންގެ ގަވާއިދުތަކެއް ވެސް ހުންނަ ގޮތުން ފޮލޯކުރަންޖެހޭ ޕްރޮސެސްތަކެއްވި ކަމަށް. އެހެންވީމާ، މިކަން އަވަސްކުރުމުގެ ގޮތުން އެއްވެސް ވަރަކަށް އެމް.އެން.ޑީ.އެފްގެ ދަށުން މިކަން ނަގައި، ހެލްތު މިނިސްޓްރީއަށް ނޫނީ މި ޕްރޮސީޖަރު، ބަލި މީހާ އަވަހަށް އާ ގެންދަން ބޭނުންވާ ހާސްޕިޓަލަކަށް ގެންދެވޭނެ ނިޒާމު ގާއިމުކުރުމުގެ ވިސްނުން އެބަހުރިތޯ؟ ނޫނީ އިތުރު ވަސީލަތެއް އާ ސަރަހައްދަށް، ހއ، ހދ، ށ ހިމެނޭ ސަރަހައްދަށް ގާއިމުކުރުމުގެ ވިސްނުން އެބަހުރިތޯ؟

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން ސުވާލަށް ޖަވާބުދެއްވުމަށް.

<u>މިނިސްޓަރ އޮފް ހެލްތު ޢަބްދުﷲ ނާޒިމް ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި ވިދާޅުވި ސީދާ ހޮޑިސާ މި ޝަކުވާން ނިމިގެން ވިދާޅުވެދެއްވިއްޔާ އާގެ މުއްދަތުގައި އަޅުގަނޑު ބަލައިދޭނަން. އަޅުގަނޑަށް ވަރަށް އުނދަގޫ ގޮތްތެރިކަން އެމް.އެން.ޑީ.އެފްގެ ދަރުގައި އޮތްގޮތް ޕްރޮސެސްތައް އަވަސްކުރާނެ ކަމަށް. އަޅުގަނޑުގެ މިހާރު މި ހަސަރަކަތްތަކުރުންދާ ނިޒާމުގައި އާސަންދައިން އެޕްރޫވުވީމަ ސީ އެމްބިއުލާންސްގެ ޚިދުމަތް އެއްވެސް އިތުރު ސުވާލެއްނުކުރެއް އެމް.އެން.ޑީ.އެފްގެ ސަރުކާރުން ދޭން ފަށައިގެން. އެހެންނަމަވެސް، މި ވިޔަފާރިގަތުމަކީ އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރާ މުންވަރަކަށް ރަޙްމަތްތެރި ހުރިހާ ރަށަކަށް އަވަސްކަމާ އެއްކޮށް މި ޚިދުމަތެއް އަދިވެސް ނުދެއްވޭތީ. ސަރަޙައްދީ ޙޮސްޕިޓަލް ވެސް ހުރި ބާވަތަށް. ޙޮސްޕިޓަލަކުން މިހާރު ބޭނުންވާ ވަރަށް ގޮތަކަށް ގަނޑު. މި އަހަރުގެ ތެރޭގައި ސީ އެމްބިއުލާންސްގެ އިތުރު 10 ލޯންޗް ހޯދުމުގެ މަސައްކަތް މިނިސްޓްރީ އޮފް ޑިފެންސުން ހަމަ މި ގެންދަނީ ކުރަމުން. ﷲ އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް ދާ ޚިދުމަތް ވަރަށް ބޮޑަށް ތަރައްގީވެގެންދާނެ.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ ވަޒީރު. ދެން ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ މަރަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުލްޙަލީމަށް.

<u>މަރަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުލްޙަލީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަހުރު ސިޓީގައި ޖެޓީން ސްޓޭޝަނެއް، ޖެޓީން މަރުކަޒެއް ގާއިމުކުރުމުގެ މަސައްކަތްކުރުމުންދާ ކަމަށް މުއްދަތުގައި ލިބޭ. ދެން އަހުރު ސިޓީ ރައްޔިތުންގެ ވަރަށް ބޮޑު ކަންބޮޑުވުމެއް މިއީ. އާ

ސަރަހައްދަކީ އެއީ އިޤްތިޞާދީ ބޭނުމަށް ގެން އިންޓަރނޭޝަނަލް އެއަރޕޯޓް ކަނޑައަޅާފައި އިން ސަރަހައްދެއް ކަމަށް. އެހެންނަމަވެސް، އަސްކަރީ ބޭނުމަށް ރައްޔިތުންނާ ވެސް އަދި ގެން އިންޓަރނޭޝަނަލް އެއަރޕޯޓާ ވެސް މަޝްވަރާކުރުމެއް ނުލާ އެ މަސައްކަތް ކުރަން ފަށާފައިވާ ކަމަށް. އޭގެ ސަބަބުން އިޤްތިޞާދީ ކުރިމަގަށް ހުރަސްއަޅާކަށް އުޅޭ ކަމަށް އެބަ ބަޔަކު ރައްޔިތުން ގަބޫލުކުރޭ. މިކަމާ ދޭތެރޭގައި މަނިކުފާނުގެ ސިޔާސަތަކީ ކޮބައިތޯ؟

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން ސުވާލަށް ޖަވާބުދެއްވުމަށް.

މިނިސްޓަރ އޮފް ޑިފެންސް މުޙައްމަދު ޣައްސާން މައުމޫން ފާހަގަކޮށްލުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ރައްޔިތުންނަށް ފައިދާވާ އިޤްތިޞާދީ އެއްވެސް މަސައްކަތެއް ކުރާކަން މި ސަރުކާރުން ހުރަހެއްނާޅާނަން. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މި އިޝާރާތްކުރައްވާ ސަރަހައްދަކީ މިހާރު ވެސް އެމް.އެން.ޑީ.އެފްގެ ސަރަހައްދު އާރމީ ކޮމާންޑުގެ މައި މަރުކަޒު ގާއިމުކުރެވިފައި ހުރި ތަން. އެ ތަނަކީ ތަމްރީނުތަކުގައި ޚައިވާ ވަޒަން ޖަހާ ތަނެއް. މި ޑިޕްލޯއިމަންޓް އަޅުގަނޑުމެން ނުފެށޭ ޤަދީމަތް މަސައްކަތް އެއާ ކުރިމަތިލާ އެކު އެކަށީގެންވާ ކަމެއް ކަމުގައި. އެއީ ސަރަހައްދު އާރމީ ކޮމާންޑު ހުންނަ އިރު، ދެ ފަހަރެއްގައި އެކީ ޖާގަ މި ޑިޕްލޯއިމަންޓް ބޭނުންކުރަން ކުރީގެ މާސްޓަރޕްލޭނުގައި އޮތީ ވާހަކަ އަޅުގަނޑުމެންނާ ހަމައަށް އައިސްފައި އޮތީ. އެހެންނަމަވެސް، މިހާރު ވެސް މި މަސައްކަތްކުރަން އެގޮތަށް އެއްގޮތަށް. އަސްކަރިއްޔާ ރަނގަޅު ބޭނުންކުރާ ކަމަށްވާތީ، މިހާރު އެއަރ ސްޓްރިޕެއް ގާއިމުކުރުމުގެ މަސައްކަތަކީ އެ ގަޑިގައި ކުރަމުން އެ ގެންދަނީ. އެއްވެސް ގޮތަކުން ސިޔާސީ މަސައްކަތަކަށް ނޫނީ އަދިވެސް ތަރައްޤީއަކަށް ހުރަސް ދެވޭނެ ކަމެއް ނޫން. އެއީ އެ ތަނުގައި އެއަރ ސްޓްރިޕް ގާއިމުކުރުމަކީ ކުރެވޭ ޚިޔާލު ބޭނުންކުރުމުން އަންނަ ތަފާތު ކުރެވޭތީ، ފަތުރުވެރިކަމުގެ މަސައްކަތް އެތަނުގައި ކުރިޔަށް އެއްވެސް ގޮތަކުން ހުރަސްނާޅާނެ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލުން:

ޝުކުރިއްޔާ ވަޒީރު. ދެން ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ވައިކަރަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙުސައިން ޝާހިދަށް.

ވައިކަރަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ޝާހިދު ފާހަގަކޮށްލުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަރުޙަބާ ވަޒީރު. ފުރުޞަތުދެއްވުމުން އެއް ރިޕޯޓުގެ މުއްދަތު، އެގްރީމަންޓު އެއްބަސްވުން ހަމަވެފައި، މުއްދަތު ހަމަވެފައި އޮތީ. އޭގެ ފަހުން އެ ރިޕޯޓަށް ބޭނުންކުރައްވާކަން ވަޞީލަތް އެނގިވަޑައިގަންނަވާތޯ؟ ދެވަނަ ސުވާލަކީ އަޅުގަނޑު، ހައިޑްރޮގްރާފީ، ޗާޓުތަކާއި ރިޕޯޓުގައި ދުއްވުމަށް ދިވެހި ބައިގަތުން ތަފްސީލުކަމާ ވާހަކަ ދައްކާފައި ވަރަށް ދުވަސްވެއްޖެ. މި މަސައްކަތް މިހާރު ވެސް ކުރިއަށްދަނީތޯ؟ ދެން އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާގޮތުގައި މިހިޔާލު އެއްބަސްވުން، މި ޤާނޫނުގެ އެއްބަސްވުންތަކާ ބެހޭ އެންމެ ރަނގަޅު މަޢުލޫމާތު ޗާޓުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވަގުތު ހަމަ ގައިމުވެސް ހިތްވަރުދެއްވަންޖެހޭނެ. މިދެ ކުރިން ދެއްކި ހައިޑްރޮގްރާފީ ޗާޓް ޕްރިންޓުކުރާތަން މި ބަދަލުވެގެން މި އައީ ޔޫކޭއިން ހަމަ ނުކުރެވޭ އެ ސުވާލު ތަކުރާރުކުރަނީ މި.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ސުވާލަށް ޖަވާބުދެއްވަން ވަޒީރަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން.

<u>މިނިސްޓަރ އޮފް ޑިފެންސް މުޙައްމަދު ޣައްސާން މައުމޫން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ޕްރޮޖެކްޓް އެ ކަހަލަ އެއްޗެއްސަކަށް ރިޕޯޓުކުރަން ބޭނުންކުރާ ބަޔެއް. ހަމަ ވަކި އެއަށް ބަދަލުވީ ނޫން. ހަމަ އެ ބޭނުންކުރާ ބަޔަކުވެސް ބޭނުންވޭ. ވަރަށް ބޭނުން ގާތްގަނޑަކަށް އެ ކަމަށް. މި އެއްބަސްވުން އިތުރުކުރިކަމާ ނޫނީ ހަމަވެފައި ތިބި މެންބަރަކާ ކިޔުނީ އެނގިވަޑައިގަތީ؟ އެ އެއްބަސްވުން ހަމަ، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އެ ދައުރަކަށް ވިޔަފާރި ނިޒާމު އެއްބަސްވުން ހަމަވެފައި އޮތީ. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ކުރީގެ ބޮޑުވެސް ކަނޑައެޅި ސަލާމަތުގެ ބާރުގެ ދުވަހުގެ ވާހަކަ އައީ. މިހާރު ވެސް ކުރިއަށް އެ ދަނީ ދުވަސްތަކުގެ ދައުލަތުގެ އަހަރު ގާތް ގަނޑުގެ ބަޔަކަށް ކަރަންޓް ރައީސް ވިޔަފާރިގޮތުގައި އޮތީ. ހަމަ ޚާއްޞަ މަސައްކަތްތަކުގެ ބަޔަކަށް އެ ގޮތަށް އެ ކުރިއަށްދަނީ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު. ދެން އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ އިސްދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ފަލާޙަށް.

<u>އިސްދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ފަލާޙް ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ ރައީސް، މަރުޙަބާ ވަޒީރު. އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ، މިއަދަކީ މިއީ މި ރާއްޖޭގައި ޕްރިސްކޫލް ކުރި ޕްރިއިރަކަށް މި ދިރާ ސަރުކާރުން ވަރަށް ބޮޑު ހަމަޖެހުމެއް ދިން ކަމަށް ޓީޗަރުގެ އެ އަނިޔާވެރިވުން ޚަރާބުވެއްޖާ، އެ މަނިކުފާނު ނިސްބަތްވާ ޕާޓީގެ ވަރަށް ގިނަ މެންބަރުން ވިދާޅުވި ދުވަހެއް. އެހެން، ދުވަސްތަކެއް ދިމާވި ދުވަހެއް މިއީ. އެހެންވީމާ، އެ ކަމުގައި އެއްވެސް ކަހަލަ ތަބްދީލެއް މިހާރު ކުރިއަށް އެބަދޯ؟ ދެން އަޅުގަނޑު ދަންނަވައިލަން އޮތީ، ހަމަ މި ސަރުކާރައި ވަޒީރަށް މަރުޙަބާ. އެއީ މި ސަރުކާރު އަދި ޖަލްސާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދިރާގު ބޮޑު އަސާސީ ގޮތްތަކާއި، އެކުއެކި ގޮތްގޮތުން ވަރަށް ބޮޑަށް ބަދަލުތައް ވަޑައިގެންނެވި ބަދަލުތަކުގެ ތެރޭގައި ގާއިމުކުރައްވާ. އެކަމަށް ޝުކުރު މިއަދުގެ އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ޖެންޑަރ މިނިސްޓަރުއާއި ސިޔާސީ ވަރަށް ބޮޑަށް ތަޢުރީފުކުރަމުން ތަރުބިޔާ ވަޒީރުގެ ދަންނަވަން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު. ވަޒީރަށް ފުރުޞަތު އަރުވަން އެ ސުވާލަށް ޖަވާބުދެއްވުމަށް.

މިނިސްޓަރ އޮފް ޖެންޑަރ ފެމިލީ އެންޑް ސޯޝަލް ސަރވިސަސް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް. ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު. ދެންމެ މި ވިދާޅުވި ހަމަލާއާ ގުޅޭ އިޝޫއަކީ ތަޙްޤީޤުގެ މިނިސްޓްރީ އޮފް ޖެންޑަރގެ ޓީމުން އެމް.ޕީ.އެސް.އެއްގައި މި ވަގުތު ހިނގަމުންދާ ކަމެއް. އެކަން ވަރަށް ފުރިހަމައަށް މި އިޙްތިރާމްތެރި މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީއަކުން މި ދިރާސާ ކުރަމުންދާ ކަމެއް. އެކަމުގެ ތަފްޞީލުތައް ތިޔަ އަޅުގަނޑުމެން ކޮމިޓީއަށް ހުށަހަޅާނަން. އެހެންނަމަވެސް، އޭގެ ފުރިހަމަ ތަފްޞީލުތަކަކީ އެކަށީގެންވާ ހިސާބަށް ދިރާސާކުރެވޭ ފުރަތަމަ ރިޕޯޓެއް ލިބުނީ ކަމަށް ބަލަމުން ސަރުކާރުން ވާނީ ދެންނެވުނު ކަމުގެ ފުރިހަމަ ދިރާސާއެއް ކުރިއަށް ގެންދަން އަޅުވާން. ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ވަޒީރު. ދެން ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ހުޅުމާލެ ދެކުނު ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު ޑރ. އަބްދުލްއާ ޝަވްޤީއަށް.

ހުޅުމާލެ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ޝަވްޤީ ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަރުޙަބާ މިނިސްޓަރު. އަޅުގަނޑު ނިސްބަތްވާ ހުޅުމާލޭގައި 25 ބުރި ވުރެ އުސް އިމާރާތްތައް ދުވަހަކަށްވުރެ ދުވަހަށް މި ދަނީ އިތުރުވަމުން. އަޅުގަނޑު ސުވާލަކީ، އެޗް.ޑީ.ސީ.އެލްގެ ފަރާތުގައި މިފަދަ އިމާރާތްތަކުގައި ރޯވާފައިވާ އަލިފާން ނިއްވުމަށް ގާބިލުކަން ލިބިފައިވޭތޯ؟ އަދި އެއާއެކީގައި އެފަދަ އިމާރާތްތަކުގައި ތާރުވެފައި ރައްކާތެރިން އިވެކުއޭޝަނުގެ ގާބިލުކަން ލިބިފައިވޭތޯ؟ ލިބިފައިނުވާ ނަމަ މިފަދަ އުޅަނދުތަކަށް ނޭރެ އާލާތްތަކަށް އިންވެސްޓްކުރަން އެޗް.ޑީ.ސީ.އެލުން ވިސްނާފައިވޭތޯ މިސަރަހައްދުގެ ބަދަލުގައި؟ ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ސުވާލަށް ޖަވާބުދެއްވުން ވަޒީރަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން.

މިނިސްޓަރ އޮފް ހައުސިންގ ލޭންޑް އާބަން ޑިވެލޮޕްމަންޓް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އުސް އިމާރާތްތަކުގައި ރޯވާ އަލިފާނަށް ވަރަށް ނުރައްކާތެރި ހާދިސާއެއް ކަމަށް ވާނަމަ، މި ވިދާޅުވި ފަދަ އާލާތް ހޯދުމުގެ މަސައްކަތް މި އަހަރު ކުރިއަށްގެން ފޯރިގެން އެޗް.ޑީ.ސީ.އެލުން މި ގެންދަނީ ކުރަމުން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ވަޒީރު. ދެން އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ބާރަށު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝުޖާޢަށް.

ބާރަށު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝުޖާޢު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ރައީސް ނަޝީދަށް ދެކުން މި ހަމަޖާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެނގިގައި އޮތީ ސްޓޭޑިއަމް ބިލްޑިންގ ހިނގައިގެން ކައިރިން ދުވަހުގައި އާދޭ. ވަޒީރު އަހަރެ ބޮއްޗަކަށް މި އުޅޭދުވަހު އެ ބޮޑުގޮތެއް ތެރެގައި މިކަން، މި ހަފުތާ ބޯޑު ގެންދިއުން އެއްކޮށް ކަމަށް އޮބޭ ކާރުތަކަށް ޖަވާބުދާރީ؟ އެއީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މަޢުލޫމާތު؛ ހަމައެކަނި ވިސްނާ މި ކަންބޮޑު މި ވަނީ ފުރިކަންކަންތަކުގައި ހުރި ރައީސަކަށް މިހާ ވަރުގަދަ ހަމަޖެހުން ދުވެލިން ދިހަ އިތުރު ސްޓޭޑިއަމް ބިލްޑިންގ އާއި މެދު އަދި ބައެއް ކަންކަމާއި ނުބައިވެރިވުން ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރަމޭ. އެހެންވީމާ، މި ކަމުގެ ތަފުސީލު ދެވޭން އިތުރު ދެވިދާނެ ކަމެއް މިންވަރަކަށް އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު ބޭނުންވާ ވަޒީރުގެ ފަރާތުން މި ކަމުގެ މަޢުލޫމާތު ސާފުކޮށްދިނުން. އާއި...

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު. އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރުގެ ސުވާލަށް ޖަވާބުދެއްވުމަށް ވަޒީރަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން.

މިނިސްޓަރ އޮފް ޑިފެންސް މުޙައްމަދު ޣައްސާން މައުމޫން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު މި މަގާމާ ހަވާލުވެވުނީ އިއްޔެ ތަޙުޤީޤެއް މިނިސްޓްރީ އޮފް ޑިފެންސްގެ ތެރޭގައި މި ކަމަކަށް ހިންގާފައެއް ނުނިމެން. އެހެންނަމަވެސް، އާދެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި ޗޫ ފު ވަން ކޮމިޓީން ކުރި މަސައްކަތްތަކުގެ ތެރޭގައި ޝާމިލުވެ އުޅުން އެކަކު އަޅުގަނޑޭ. އާދެ އެއަށްފަހު ރަސްގަނޑަށް ދިގުބިޔެ ބާރުން މަތިން އާޖެރިކޯސްގެން ކުރެވުނު މަސައްކަތްތަކުގެ ހުރި ކަމަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަން. އެކަން ފުރުގެ ކުރިން އާދެ އިންޑިޔާ ސަރުކާރާއި ދިރިހުރިވާ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަން. އެކަމަކަށް ހާލަތަކަށް އިތުރަށް ހިނގައިދާނެ ކަމެއް ކުރިމަތިވާ މަސައްކަތްތަކުން އަޅުގަނޑު އިން ﷲގެ ހުއްދައާއެކު ގެންދާނަން. ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި ވަޒީރު. މިއާއިއެކު ސުވާލުގެ ވަގުތު މި ނިމުނީ. މިނިސްޓަރަށް އަޅުގަނޑު ޝުކުރު ދަންނަވަން.

6. މައްސަލަ

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

{6.1}- ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 201 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު އިބްރާހީމް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ބަންޑާރަ މިޔާހުން ޕްލާސްޓިކް ގުޅުން ހުރި ޕްރޮޖެކްޓްތަކާމެދު އަހަން ސަބަބުތަކުގެ ސަވާލުކަމަށް ގެނެސްދިނުމަށް ހުށަހެޅި މައްސަލަ. މި މައްސަލަ ހުށަހަޅުއްވުމަށް ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު އިބްރާހީމަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން.

ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝަކުވާއާއި އިޢުތިރާޟުތަކަށް ބަލައިގެން. ބަންޑާރަ ނައިބުން ތަކުރާރުކޮށް ގާނޫނާ ޚިލާފުވާފަދަ ގޮތަކަށް ސަރުކާރުގެ ސަރުކާރުގެ ސަރަހައްދުގައި ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް. ބަންޑާރަ ނައިބު އެގޮތުގެ ގާނޫނު ނަންބަރު 9/2015 (ޖިނާއީ ސަރަހައްދު ނައިބުގެ ގާނޫނު)ގެ 4 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)ގައި ބަންޑާރަ ނައިބުގެ ގާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އަސާސީ އުސޫލުތަކާއި ސިޔާސަތުތަކުގެ އިތުރުގެ ތަރުތީބުގައި ނުފޫޒުން އެއްބަސްވުމަކީ އަދި އެޖެންސީތައް މިނިވަންކަން ލިބިފައިވާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ އަސާސީ ސަރުކާރުތަކަށް ހެދުމަތް ފުރިހަމަކުރުމުގެ ގޮތުން މިޔާއީ ޝަރުޢީ ނިޒާމުގައި އެއީ ބަންޑާރަ ނައިބުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުގެ ތަރުތީބުން މަގުސަދެއް ކުރުމުގައި ބާރުތަކާއި ވިސްނުން، ދަންނަވައި ގާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގައި ބަންޑާރަ ނައިބުގެ ސިޔާސަތުތަކުގެ ތަރުތީބުގައި ކަނޑައަޅާ ބާރުތަކާއި ކަނޑައަޅާ ބަލާ އިތުރު ދީނީ، އިޖުތިމާޢީ، އިޤްތިޞާދީ، ސިޔާސީ އަދި މި ނޫނަސް ދައުލަތުގެ ބާރުތަކަށް ހުރި ފުރުޞަތުތަކުގައި މަސްއޫލިއްޔަތު މުއައްސަސާތަކުގެ ހުރިހާ ކަނޑައަޅާފައިވާ، ރައްޔިތުންގެ ޙައްޤުތަކާ މުޢާމަލާތް ކުރުމުގައި ރައްޔިތުންނަށް ބެލެހެއްޓެވުމަށް އެކި ކަނޑައެޅި، ދައުލަތަށް އެކި ކަނޑައަޅާފައިވާ ހަވާލުގައި މަސްއޫލިއްޔަތު ކަނޑައަޅާ ކަން ހިނގާ ގޮތް ރައްޔިތުންނަށް އަންގައިދިނުމަށް ބަންޑާރަ ނައިބުގެ މަސްއޫލު ޤާނޫނީ ކަނޑައަޅާފައިވާ ކަމެއް ކަނޑައަޅާ ވިސްނުން، ރައްޔިތުންގެ އެއްވެސް ޙައްޤުތަކަށް ބުރަވެވޭ ސަލާމަތްކުރުމަށް ބަންޑާރަ ނައިބުގެ ޒިންމާ ފުރިހަމަކުރުމަށް ދައުލަތުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ހަވާލާކުރުމަށް ބަންޑާރަ ނައިބުން ވަކިވަކި ފަރުދުންނަށް އެކި ޖަމާޢަތްތަކަށް ފުރުޞަތު ދީފައިވާ ވެސް ހަމަހަމަކަން ޤާނޫނީ ހަވާލުދޭ މަސްއޫލިއްޔަތު ބަންޑާރަ ނައިބުގެ ސިޔާސަތުގެ ތަރުތީބުން ސިޔާސަތުތަކުގެ ކަނޑައަޅާ ދަންނަވައި ގާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ކ)ގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ވިސްނުން، މުޖުތަމަޢުގެ ބޭނުންތަކަށް ބަރާބަރުވާ ތަރުޖަމާ ފިކުރުތަކާއި ހަލާތުތަކާ އަދި އާ ވިސްނުންތަކަށް ޖަވާބުދާރީވުމަށް ބަންޑާރަ ނައިބާ ސިޔާސަތުގެ ތަރުތީބުން ސިޔާސަތު ކަނޑައަޅާ ދަންނަވައި ގާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ޅ)ގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ވިސްނުން، ބަންޑާރަ ނައިބަށް ނުފޫޒުން އެއްބަސްވުމަކީ އެޖެންސީތައް މިނިވަންކަން ފުރިހަމަ ކުރުމަކީ ތަރުތީބުން މުޤައްރަރު ކަމެއް ބެލުމުގައި ބާރުތައް ކަނޑައަޅާ ފެތޭ މަސްއޫލިއްޔަތު ޙައްޤުތަކާ ބެހޭ ކަންކަން ދަންނަވައި ގާނޫނުގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ)ގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ވިސްނުން، ސިޔާސީ، މާލީ، އިދާރީ ނުވަތަ އެ ނޫން ވެސް ގޮތަކުން ވެސް ބާރުން ނުވަތަ ހައިސިއްޔަތުން ދިރާސާކޮށް އެއްވެސް ފަރާތަކުން ބަންޑާރަ ނައިބުގެ މަސައްކަތަށް ސިޔާސީ ވެސް އަދި ނުސިޔާސީ ވެސް ނުފޫޒު ފޯރުވަން މަސައްކަތް ކުރުމަކީ ކުށެއް ކަމުގައި ކަނޑައަޅާ ގާނޫނުގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބާރުތަކާއިގައި ވިސްނުން، ވަކި ފަރާތްތަކެއްގެ ސިޔާސީ، މާލީ، އިދާރީ ނުވަތަ އެ ނޫން ވެސް ޒާތީ މަސްލަޙަތެއް ހާސިލުކުރުމަށް ޓަކައި ހަމަހަމަކަމާއި އިންސާފުން އެއްބަސްވުމާ ޚިލާފަށް ބަންޑާރަ ނައިބުން ހިންގައިގެން ނުވާނެ ކަމަށް ދަންނަވައި ގާނޫނުގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައި ބާރުތަކާއިގައި ވިސްނުން، އިސްތިޤާމަތާއި ޤާނޫނީ ދާއިރާއިން ސިޔާސަތުތަކުގެ ގޮތުގައި އޮފީސްތަކުގައި ބަންޑާރަ ނައިބުގެ ދައުރާއި ކަނޑައަޅާ ދަންނަވައި ގާނޫނުގެ 52 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ)ގައި ބާރުތަކާއިގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ޝަރުޢީ ގާނޫނީ ކަނޑައަޅާ ދިނުމުގެ ތަރުތީބުގައި ބާރުތަ

އެކުއެކި އިންތިޚާބުތަކާއި، ރައްޔިތުންގެ އަޑު ވޯޓު ފަދަ ކަންކަމުގައި އިންސާފުވެރިކަމާއި ހަމަހަމަ ކަމާ އެކު އިސްތިޤްރާރުކުރުމަށް ޖާގައާއި ވަގުތު ގަޑުބަޑު އުސޫލުން ވާދަކުރާ ފަރާތްތަކަށް ވެސް ހުޅުވާލެވިފައިވާ ނޫނީ އިންތިޚާބުތަކާއި އަސްލު ވޯޓުތަކާ ގުޅޭ ކަމުގައި އިސްތިޤްރާރުކުރުމަށް ނުފޫޒުފޯރުވައި، ސާބިތުކަން ހިމާޔަތްކުރުމަށް ވީހިނދު، އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ހަމަތަކާއި އުސޫލުތަކާއި ފުރިހަމަކަމަށް ގާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ހުރި ނަހަމަ ގޮތްތަކުން މިއިން އެއްވެސް ހަމަހަމަކަމާއި އުސޫލުތަކަށް ބޭރުވެގެން ނުވޭ ގޮތަށް މުޢާއްޔަކުރުމުގައި މަސައްކަތްކުރުމުގެ ބަދަލުގައި ދިނީ، އިޚްތިޔާރު، އިޖުތިމާޢީ، ސިޔާސީ އަދި މި ނޫނަސް ގޮތުގައި ބޭނުންކުރި ހުރިހާ ތަފާތުވުންތަކަށް މަޢުލޫމާތުދިނުމާއި، ގޮތުގެ އެކި ކަންކަމުގެ ޚަބަރާއި މަޢުލޫމާތު، ކަން ހިނގަމުންދާ ގޮތް ރައްޔިތުންނަށް އަންގައިދިނުމާއި ވަކިވަކި ފިކުރުތަކާއި އެކި ޖަމާޢަތްތަކަށް ފުރުސަތު ދިނުމުގައި ހަމަހަމަކަން ހުރި ގޮތަށް، ވަކި ބަޔަކަށް ފުރުސަތު ނުދީ، ވަކި ބަޔަކަށް ފުރުސަތު ދީ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ އުޞޫލުތަކާ ޚިލާފުވާނަމަ ނެގުން، ވަކި ފަރާތެއްގެ ސިޔާސީ ނުފޫޒު އެ ނޫން ވެސް ޖާގަ މަސްލަހަތެއް ހިމާޔަތްކުރުމުގެ ބޭނުމަކީ ހަމަހަމަކަމާއި އިންސާފުވެރިކަން އެކަށައަޅާ ބަޔާންކުރި މިއާގެ ޤާނޫނީ ވަސީލަތްތަކުން ރައްޔިތުންގެ ޙައްޤުތައް ދެން މި ގާނޫނީ ސިޔާސީ ގާނޫނު ނަންބަރު 9/2015 (ޖިނާއީ ސަރުކާރު މިއާގެ ޤާނޫނު)ގެ ހިމާޔަތް އެ ބަރުގެ ފުރުޞަތުދިނުން ހިންގުމުން ގޮތަށް ކަންތައްތަކާއި ކަމަށް ވީހިނދު، ބަސްއާރު މިއާއިން ތަކުރާރުކުރާ ގާނޫނާ ހިލާފުވެފައިވާ މަސައްކަތާ ދިފާޢުކުރާ ބަނދަރުގެ ސިޔާސީ ތަޤުރީރު ގާނޫނުގެ ބާރު ކަނޑައަޅާފައި، ގާނޫނީ އަމަލުތަކާއި ސަރުކާރުގެ އިދާރާތަކުން ރިޢާޔަތް ދިނުވުން ކަމުގައި ވީހިނދު، އަދި މި ކަމަކީ ފަރުދުގެ މަސްލަޙަތު ހިފެހެއްޓޭ ކަމަކަށް ވީހިނދު، މި ކަމާ ގުޅޭ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބަހުސްކުރުމަށް ޖާގައި ރައްޔިތުން މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 201 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގެ ދަށުން މި މައްސަލަ ހުށަހަޅަމެވެ.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 201 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)ގައި ވާގޮތުގެ މަތިން މި މައްސަލައާ ދޭތެރޭ ބަހުސްކޮށްދެއްވުމަށް ފުރުޞަތުއަރުވަންތޯ ވޯޓަށް އެހުމަށް ބަލައި ވޯޓު ރަނގަބީލު ޖަހައިދެއްވުމަށް އެދެން. އާންމުކޮށް ދަންނަވަން. (ވޯޓުރަނގަބީލު ޖެހުން) ވޯޓަށް ދަންނަވައިލާނަން ކަމަށް. އިއްޒަތްތެރި މެމްބަރުން ވޯޓު ކާޑުރީޑަރތަކުގައި ޖައްސަވައިދެއްވުމަށް އެދެން. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 201 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)ގައި ވާގޮތުގެ މަތިން ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު އިބްރާހީމް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ބަންޑާރަ މިއާދެން ޤަރާރުކުރެއްވި ގާނޫނު ނަގައިގެން ކަންކަމާ ސަރުކާރަކުން ގޮވާލާފައިވާ އިންޓަރނެޓް ބަންދުކުރުމުގެ ސިޔާސަތާ ދޭތެރޭ މަޖިލީހުގައި ބަހުސްކުރުމަށް ފުރުޞަތު އަރުވަން ވޯޓަށް އެހުމުގެ ކުރިން ވޯޓު ރަނގަބީލު ޖަހައިދެއްވުމަށް ދަންނަވަން.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހުށަހެޅުއްވި މެންބަރު: ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު އިބްރާހީމް.

ޙާޟިރުވި ޖުމްލަ މެންބަރުންގެ އަދަދު:	93
ޝާމިލުވެ ތިބި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	58
ފެންނަ ގޮތަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	12
ނުފެންނަ ގޮތަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	45
ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުދޭން ބޭނުންނުވާ ގޮތަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	00
ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	57
ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު:	29
ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:	ފާސްނުވި

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ދެން ވޯޓުގެ ނަތީޖާ. ޙާޟިރުވި ޖުމްލަ މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 93. ޝާމިލުވެ ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 58. ފެންނަ ގޮތަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 12. ނުފެންނަ ގޮތަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 45. ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުދޭން ބޭނުންނުވާ ގޮތަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރަކު ނެތް. ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 57. ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު؛ 29. އެހެންކަމުން، މި ގަރާރަށް ބަހުސްކުރުމަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސެއްނުވި. އިސްތިޢުފާދެއްވުމަށް. ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު އިބްރާހީމް ހުށަހެޅުއްވާފައިވާ މައްސަލައަށް ބަހުސްކުރުމަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސެއްނުވި.

7. އިޤްތިޞާދީ ބަހުސް

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! މިހާރު އަޅުގަނޑު މިދަނީ އިޤްތިޞާދީ ބަހުސަށް.

{7.1}- ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން ހުޅުމާލެ ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުﷲ ޝަރީފް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ މަދަނީ ވައިގެ ދަތުރުފަތުރުގެ ބިލު. މި ބިލުގެ ފުރަތަމަ ކިޔުން އިއްވާފައި ވަނީ 5 މާޗު 2025ގައި ބޭއްވުނު 2025 ވަނަ އަހަރުގެ ފުރަތަމަ ދައުރުގެ 26 ވަނަ ޖަލްސާގައި. ބިލު ހުށަހަޅުއްވައިދެއްވުމާއި، ޖަވާބުދާރީވެވަޑައިގަތުމާއި ފަހު ބަސް ވިދާޅުވުމަށް ޖުމުލަ 15 މިނެޓު ދިބިވަޑައިގެންނަވާން. ބިލުގެ އިބްތިދާއީ ބަހުސް ހިނގަމުންދާއިރު އެ 15 މިނެޓު އެކުގައި ނުވަތަ ބައިބަހާން ބަހައިލެވިގެން ބޭނުންކުރެއްވުމުގެ އިޚްތިޔާރު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް ލިބިވަޑައިގެންފައިވާ. ބިލު ހުށަހަޅުއްވައިދެއްވުމަށް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް ފުރުޞަތު އަރުވަން.

<u>ހުޅުމާލެ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދިވެހިރާއްޖޭގެ މަދަނީ ވައިގެ ދަތުރުފަތުރުގެ ބިލު. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިއީ ވަރަށް ބޭނުންތެރި މުހިންމު ބިލެއް. މި ބިލު މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅުއްވުނީ މައިގަނޑު 5 މަޤްޞަދަކަށް ޓަކައި. އެގޮތުން، މަދަނީ ވައިގެ ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތް ދޭ ފަރާތްތަކާއި، އެ ޚިދުމަތުގައި ބޭނުންކުރާ ތަންތަނާއި އުޅަނދުފަހަރު ރަޖިސްޓްރީކުރުމުގެ އުސޫލުތަކެއް ކަނޑައަޅުން. އަދި މަދަނީ ވައިގެ ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތް ދޭ ފަރާތްތަކާއި ތަންތަނާއި އުޅަނދުފަހަރަށް ހުއްދަ ދޫކުރުމުގެ އުސޫލުތަކާއި، އެ ފަރާތްތަކާއި ތަންތަނާއި އުޅަނދުފަހަރުގައި ހުންނަންޖެހޭ ސަރުޓިފިކެޓާއި މިންގަނޑުތައް ކަނޑައަޅުން. ހަމަ އެގޮތުން މަދަނީ ވައިގެ ދަތުރުފަތުރުގެ ސަލާމަތްތެރިކަމާއި ރައްކާތެރިކަމާ ގުޅޭ މިންގަނޑުތަކާއި އުސޫލުތައް ކަނޑައަޅުން. އަދި ހާދިސާ ތަޙުޤީޤުކުރުން ބަލައި ދުރުން ފުރުން ގޮތާއި ދަމިން ކަމާ އެކަށީގެންވާ ޖިނާއީ އަދަބު ދޭ އުސޫލުތައް ބަޔާންކޮށްދިނުން. ހަމަ އެއާއެކު، މަދަނީ ވައިގެ ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ހިންގުމާއި، މަދަނީ ވައިގެ ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދިނުމާ ދޭ އެ ދުރު ފީސް އާންމު އުސޫލުތައް ކަނޑައަޅުން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން މި ބިލު ހުށަހަޅުއްވުމުގެ ބޭނުމަކީ މިހާރު އަމަލުކުރަމުން އަންނަ ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2001 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ މަދަނީ ވައިގެ ދަތުރުފަތުރުގެ ޤާނޫނު)ގެ ބަދަލުގައި ޒަމާނާ އެކަށީގެންވާ ތަންފީޛީ ނިޒާމެއް ގެނެސްދިނުމާއި، މަދަނީ ވައިގެ ދަތުރުފަތުރުގެ އެންމެހާ ކަންކަން ހިންގާ ތަންފީޛުކުރުމަށް ބަލައި ތައްޔާރުކުރަންޖެހޭ ގަވާއިދު އައިސީއޭއޯ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ މަދަނީ ވައިގެ ދަތުރުފަތުރުގެ ސަލާމަތްތެރިކަމާއި ރައްކާތެރިކަމާ ގުޅޭ އުސޫލުތަކާއި މިންގަނޑުތަކާއި ބައިނަލްއަޤްވާމީ ދިވެހިރާއްޖެ މަދަނީ ވައިގެ ދަތުރުފަތުރު ބާރު ބައިނަލްއަޤްވާމީ ފެންވަރަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ މިންގަނޑުތަކާ އެއްގޮތަށް ކަނޑައެޅުމާއި، މަދަނީ ވައިގެ ދަތުރުފަތުރުގައި ހިނގާ އެކްސިޑެންޓުތަކާއި ހާދިސާތަކާ ބެހޭގޮތުން ތަޙުޤީޤުކުރުމަށް ޤާއިމުކުރަންޖެހޭ ޤާނޫނީ އިންސާފު ޤާއިމުކުރުމާއި، މަދަނީ ވައިގެ ދަތުރުފަތުރުގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަމާ ގުޅޭ އެ ނޫން ވެސް އުސޫލުތައް ބަޔާންކުރުމެވެ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މި ބިލަށް ބަހުސްކުރެއްވުމަށް ކަނޑައެޅިފައި ޖުމުލަ 4 ގަޑިއިރު. އޭގެ ޕީ.އެން.ސީއަށް 2 ގަޑިއިރާއި 35 މިނިޓު. އެމް.ޑީ.ޕީއަށް 33 މިނިޓު. އެމް.ޑީ.އޭ 14 މިނިޓު. އެމް.އެން.ޕީ 12 މިނިޓު. ވަކި ޕާޓީއަކަށް ނިސްބަތްވެވަޑައިނުގަންނަވާ ކޮންމެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކަށް 7 މިނިޓު. ވާހަކަފުޅު ދެއްކެވުމަށް އެދިވަޑައިގެންނެވުމަށް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ފުރުޞަތު ހުޅުވައިލަން. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) އާދެ! މިހާރު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ އިނގުރައިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ފައިޒަލް.

އިނގުރައިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ފައިޒަލް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ! ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން މިއަދު މި މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅާފައި މިވާ މަދަނީ ވައިގެ ދަތުރުފަތުރާ ބެހޭ މި ބިލަކީ އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާގޮތުގައި ވަރަށް މުހިންމު ބިލެއް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މީގެ ކުރީގައި 2001 ވަނަ އަހަރު ދިވެހިރާއްޖޭގެ މަދަނީ ވައިގެ ދަތުރުފަތުރުގެ ޤާނޫނެއް އޮވޭ. އެހެންނަމަވެސް، މިއަދު މި ހުށަހެޅިފައިވާ މި ބިލަކީ ފުރިން އަލަށް ހުށަހެޅިފައިވާ ބިލެއްކަން އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން. އާދެ! ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން މި ބިލު ހުށަހެޅުމުގެ ބޭނުމަކީ މިހާރު އަމަލުކުރަމުން އަންނަ ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2001 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ މަދަނީ ވައިގެ ދަތުރުފަތުރާ ބެހޭ ޤާނޫނު)ގެ ބަދަލުގައި ޒަމާނާ އެކަށީގެންވާ ތަންފީޒީ ނިޒާމެއް ގާއިމުކޮށްދޭނެ މަދަނީ ވައިގެ ދަތުރުފަތުރުގެ އެންމެހައި ކަންކަން ހިންގައި ތަންފީޒުކުރުމަށް ބޭނުންވާ ޤާނޫނީ އޮނިގަނޑު ތަޢާރަފުކުރުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ މަދަނީ ވައިގެ ދަތުރުފަތުރުގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަމާ ގުޅޭ އުސޫލުތަކާއި މިންގަނޑުތައް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ކަނޑައެޅުން. ބިލު ފަރުމާކުރެވިފައިވާ ގޮތް؛ މި ބިލަކީ 13 ބާބަކަށް ބަހައިލެވިގެން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވައިގެ ދަތުރުފަތުރާ ގުޅޭ ހުރިހާ ކަމެއް ހިމެނޭގޮތަށް ތަރުތީބުކުރެވިފައިވާ ބިލެއް. އެގޮތުން މި ބިލުގެ މުގައްދިމާ ސިޔާސަތު ފުރިހަމަ ތަންފީޒުކުރުމާއި، ޖަވާބުދާރީވުމާ ހަމައަށް ގާނޫނީ އެންމެހައި ކަންކަން ހިމެނޭގޮތަށް މި ބިލު ފަރުމާކުރެވިފައި ވޭ. މި ބިލު ތަރުތީބުކުރުމުގައި އިސްކަންދީފައިވާ ފަހެ ބައިނަލްއަޤުވާމީ އިޖުތިމާޢީ ހަރަކާތްތަކުގެ އުސޫލުތަކާއި، ފްލައިޓް ސޭފްޓީ، ފްރީޑަމް ސަރވިސް، ރޯޑު ޕްރެކްޓިސް، ގާނޫނީ ހެޔޮ، ތަންފީޒުކުރުމަށް ފަސޭހަވާގޮތަށް ބިލު ބަހައިލެވިފައިވާގޮތް، މި ބިލުގެ ޖަވާބުދާރީވުމުގެ ބައިނަލްއަޤުވާމީ މިންގަނޑުތަކާ ތަބާވާ ބައިނަލްއަޤުވާމީ އުސޫލުތަކާއި، ސޮފް ރެކޯޑުތަކާއި، އަމަލުކުރަންޖެހޭ ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ރައްކާތެރިކަމަށް ޓަކައި ރައްކާތެރިކުރުމާ ގުޅޭ ކަންކަމާއި، އަމަލުކުރަންޖެހޭ އިތުރު ސަރުކާރުތަކުގެ ޙައްޤުތަކާއި، އެއާރޕޯޓުތަކާއި ބައިނަލްއަޤުވާމީ މުއާހަދާތައް ގެނައުމާއި، އަމަލުކުރަންޖެހޭ ޤާނޫނީ ރައްކާތެރިކުރަންޖެހޭ ބައިނަލްއަޤުވާމީ ގަވާއިދުތަކާ ގުޅޭ ކަންކަމާއި ސަރުކާރުން އަމަލުކުރަންޖެހޭ ގޮތް މި ބިލުގައި

ބަޔާންކޮށްދެއްވި ވާން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑު ހަމަ ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން، އަޅުގަނޑުމެން 20 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ބަޖެޓުގައި ހުށަހެޅުމުން މިދަނީ ވަރަށް މުހިންމު އިސްލާހުތަކެއް، ވަރަށް މުހިންމު ގާނޫނުތަކެއް، ވަރަށް މުހިންމު ބިލުތަކެއް. ޒަމާނުއް ޒަމާނުއްގެ ގޮތުގައި އުމުރަށް ބަލައި ހާއްސަގޮތެއްގައި ދިނުއްވަން މި އަންނަމުންދާ ބަދަލުތަކާ ގުޅޭގޮތުން ވަރަށް މުހިންމު ބިލުތަކެއް، ގާނޫނުތަކެއް ހުށަހެޅުން މި ދަނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ދުނިޔެ މިދަނީ ވަރަށް ބާރަށް، ވަރަށް ހަލުވިކަމާ އެއްކޮށް ވަރަށް ބޮޑެތި ބަދަލުތަކެއް، ވަރަށް ބޮޑެތި ކުރިއެރުންތަކެއް، ވަރަށް ބާރަށް ގުޅޭގޮތުން އެކި ކަންކަން ބަދަލުވަމުން. އެއާ ގުޅިގެން އަޅުގަނޑުމެން ފާހަގަކުރާ ގޮތުގައި މިއަދުގެ މި ސަރުކާރުން، އަޅުގަނޑުމެންގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ޑރ. މުޙައްމަދު މުއިއްޒުގެ ސަރުކާރުން މިދަނީ މި ބަޖެޓުން އެންމެ ބޮޑު ގުޅޭގޮތަށް ހަރަދު ދާއިރާއެއް ފަރުމާކުރަމުން އެ ދާއިރާގެ ދާއިރާތަކަށް ގެންނަންޖެހޭ މުހިންމު ބަދަލުތަކާއި ގާނޫނީ އަސާސީގެ ތެރެއިން ގެނައުމުގެ މަސައްކަތްތަކުން މިދަނީ. މި މަޖިލީހަށް މިހާތަނަށް ވަރަށް މުހިންމު ބިލުތަކެއް ހުށަހެޅި، ވަރަށް މުހިންމު ގާނޫނުތަކަށް އިސްލާހުތަކެއް ހުށަހެޅި، ބަދަލުތަކެއް ގެނެވިފައިވާނެ އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން. އެގޮތުން މިއަދުގެ މި ވައިގެ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ މަދަނީ ވައިގެ ދަތުރުފަތުރާ ބެހޭ މި ބިލަށް 13 ބާބުގެ މަސައްކަތް އެކުލެވޭ ވަރަށް މުހިންމު ބިލެއް. މި ބިލަށް، މި ބިލު ދިރާސާކުރުން މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގެ ތަފްސީލުކުރާ ސިޔާސީ ހުރިހާ ފަރާތްތަކުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވެސް ބައިވެރިވެގެން ރައްޔިތުންނަށް މި ބިލުގައި މިހިރަ މުހިންމު މައުލޫމާތާއި ބައެއްކަހަލަ، ހުރިހާ ފަރާތްތަކުން ތަފްސީލުކޮށް ގޮވާލާނަމަ އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ވަރަށް މުހިންމު ކަމެއް. ދަންނަވާ މިދެ ކަމެއް ކުރިއަށްގެންދިއުމަށް އެ ދިރާސާ މަޖިލީހުން ހުށަހެޅުން މައްސަލަތައް، އެމް.ޑީ.ޕީގެ ފަރާތުން މި ހުށަހަޅާ މައްސަލަތައް. ގޯސްގޮތްތަކުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކަންތައް ދިމާވެދާނެ ވިސްނާލަން، ކަންކަމަށް ބަލައި ބަލާލަން ވަނީ ވާހަކަ. އެމް.ޑީ.ޕީގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާލަފައި، އެ ބިލުތަކާ ތަރުޖަމާކުރަން ބެލުމުގެ ހިތްފަސޭހަކަމެއް ނެތް. މިހާރު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިކަންކަމަށް އެމް.ޑީ.ޕީގެ އެންމެ ބޭނުން ބަލާ ތާއީދު ކުރަން. ބޭނުން ދީފައި އަޅުގަނޑު 12 ބިލުގައި. އެއްވެސް ބަދަލެއް ނެތް، މި މުހިންމު ބިލުގައި ބަދަލުތަކަށް ފާސްކުރުމަށް ދަނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެއްވެސް ގޮތަކުން ބަދަލެއް ނެތް، މި ތި ފާހަގަކުރާ އަޅުގަނޑުމެން ސަރުކާރު ހިންގާ ޢާއްމު ފަރާތުން މިފަދަ މުހިންމު، ސަރުކާރުން މިފަދަ މުހިންމު ބިލުތަކެއް މި މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅައިގެން ބަޖެޓުގައި އިދިކޮޅު ޒިންމާދާރު ސިޔާސީ ޕާޓީއެއް ގޮތުގައި އެމް.ޑީ.ޕީ ރަނގަޅު ގޮތުގައި މި ބިލާ ބެހޭ ގޮތުން އިދިކޮޅު ސިޔާސީ ޕާޓީއެއްގެ ހައިސިއްޔަތުން ބަލާލުމަކީ ވަރަށް މުހިންމު ކަމެއް. ބަޖެޓުގައި އެ ބޭނުން މިގައި ވާނަމަ މި ކޮންމެ އަޅުގަނޑުމެން ތާއީދު ކުރަމުން ރަނގަޅުގައި މި ބިލުތަކަށް ގެންނަންޖެހޭ މުހިންމު ބަދަލުތައް ބޭނުން ފާސްކުރާ. ތާއީދު ރަނގަޅުގައި ވެސް ބަލަހައްޓަނީ. ވަރަކަ ދެއްކެން. އެހެންނަމަވެސް، ބަޖެޓަކީ މި ފާސްކުރަން، މި ހުށަހަޅައި އެ ބޭނުން މި ހިނދުވާ ވަރަކަށް ފާހަގަކޮށް މި ރާއްޖޭގެ

ރައްޔިތުންނަށް މި މަޖިލީސް ތަރައްޤީކޮށް ގެނެސްދޭ އިރު ވަރަށް ފަސޭހައިން އެ ބާރުވެރިންނަށް ފެނިވަޑައިގެންނަވާނެ. އެހެންވީމާ، ބަޖެޓުގައި އެ ރައްޔިތުންނަށް ވީހާ ސާފުކޮށްދެންނަން، އެމް.ޑީ.ޕީގެ ނުވަތަ އިދިކޮޅު ސިޔާސީ ފަރާތްތަކުން މިއަދުގެ ސަރުކާރުން މި ކުރަމުންދާ މަސައްކަތާ ބެހޭ ގޮތުން އެ ބާރުވެރިންނަށް ފެނިވަޑައިގެންނަވަނީ ކޮން ގޮތަކަށްތޯ، ކިހިނެއްތޯ ފެނިވަޑައިގެންނަވަނީ. އެހެންވީމަ، ބަޖެޓުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ގެންދާ، ކުރާ މަސައްކަތްތޯ؛ މިސާލަކަށް، ދެންމެގައި އަޅުގަނޑުމެން މިގެ ކުޑައިރުކޮޅެއް ކުރިން މި ދެންނެވި މަސައްކަތް، އެއީ ދައުލަތުގެ ބަންޑާރަ މީޑިއާއިން ގާނޫނާއި ގަވާއިދާ ހިލާފަށް އިމާރާތްކުރެވިއްޖެ. އެހެންނަމަވެސް، އެ މަސައްކަތުގެ ތެރޭގައި އަޅުގަނޑުމެން ބަޖެޓުގައި މަސައްކަތް ބަހައިލިގަމް ސަބަބަކީ، އެއީ ކޮން މަސައްކަތެއްކަން އެ މަސައްކަތައް ތިމާ މަބްޖަތަކަށް ފުރަގަހަށް ނުކުންނަދެން. ހަމައެކަނި އާގައި ވިދާޅުވި ގާނޫނާއި ގަވާއިދުން ބާރުގައި ކަންކަން ކުރަމުންދާ ވާހަކަ. އެހެންވީމާ، ބަޖެޓުގައި މި ވާހަކަ ދަންނަވައިލާން މި ޖެހުނީ، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެ ބާރުވެރިންނަށް އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ، އަޅުގަނޑުމެން މި ރާއްޖޭގައި ހަމަ ޕީޕީ ޕްރޮޖެކްޓްތައް އެބަ ހުރި. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް ބަޖެޓުގައި މި އޮންނަނީ ޕީޕީ ޕްރޮޖެކްޓްތަކަށް އަދި ހަމަ ބައިވަރު، ހުރިހާ ޕްރޮޖެކްޓްތަކެއް ވަރަށް ފުޅާ ދާއިރާއްތަކުގައި ފުރުސަތު ލިބިފައި. އަޅުގަނޑުމެން މި އަތޮ ޕާލިމަންޓަރީ ގުރޫޕު ތެރޭގައި ވީހާ ހަމަ ކޮންމެ ދުވަހަކު އެތައް ބައިވަރު ފުރުސަތެއް ލިބޭ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނުދެވިފައި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މި އޮންނަނީ. ގޮސް ހަމަ ބޭނުން ޓްރޮލީތަކުގައި ވާހަކަ އެބަ ދައްކާ. އެހެންވީމަ، އެ ވާހަކަ ދިން ދައްކާކަން އަޅުގަނޑު ބޭނުމެއް ނޫން. އެ ވާހަކަ ދިން ބޭއްވޭ. މި ބިލާ ބޭނު ވާހަކަ މި ދައްކަން މި ޖެހެނީ. އެހެންވީމަ، ބަޖެޓުގައި އަޅުގަނޑު ވަރަށް ބޭނުން އަޅުގަނޑުމެންގެ މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގެ ހުރިހާ މެންބަރުންގެ ފަރާތުން އެދުން، ހާއްސަކޮށް މި ބިލަށް ވަރަށް މުހިއްމު، ވަރަށް ރަނގަޅު ދިރާސާކޮށްގެން ކުރެއްވުމަކީ މި ބަހުސްގައި ބައިވެރިވެގެން ދިގުކޮށް ހިއްސާކުރު ދުވަސްވަންދެން ހަމަ މި ބިލު ދާއިރާގައި ބަހުސްކުރައްވައި، ކޮމިޓީއަށް މި ބިލު ފޮނުއްވައިލައްވަން. އާދަރެން ކޮމިޓީ މަޝްވަރާގައި މި ކަމާ ގުޅުން ހުރި ފަރާތްތަކަށް ކޮމިޓީއަށް ހާޖަތުކުރާ ރުޖޫޢުކޮށް، އެ ކޮމިޓީ މަޝްވަރާގައި މިއަދު ބަލަހައްޓާ ގެންނަންޖެހޭ ކަމަށް ވަންޏާ ގެނެސް، އިދިކޮޅު ފަރާތްތަކުގެ ތަފާތު މަޝްވަރާތަކާއި މިކަން ކުރެވިގެންދާނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެހެންވީމަ، އަޅުގަނޑަށް ދެއްވި ފުރުސަތަށް ހަމަ ޝުކުރު ރައީސަށް ދަންނަވަމުން ވަކިވެލާނަން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އާދެ! މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން މިއަދުގެ ހުސްވަގުތުކޮޅަށް ދާ ގަޑި ވެސް މި ޖެހުނީ. އޭގެ އިތުރުން އަނިޔާވެރިކަމާދެކޮޅަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދު އަށްނަވަދަވަނަ މާއްދާގެ 15 ވަނަ

ފެށިގެން އަޅުގަނޑުމެން ހުއްޓުމަކަށް ދާނަން. ދެ ހަފުތާގެ ހުއްޓުމަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ދާން. ދެން އަޅުގަނޑުމެންގެ
ދައުރު ފެއްޓޭނީ ޖޫން 1 ގައި. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންގެ 20 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މަސައްކަތްތައް
ތަރުތީބުކުރަމުން މި ގެންދަނީ ވިހާވެސް ބޭޔާރު ސަރުކާރު ހިންގުމަށް، ރައްޔިތުންނަށް ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދެއްވުމަށް
ބޭނުންވާ ގާނޫނުތައް އަވަހަށް ފާސްކުރަމުން ގެންދިއުމަށް. އެހެންވީމާ ބަޔާ އިރު މިއަދު މަދު ދިރާސާކުރާ ތިމާގައި ކުރަން
ހުރި މަސައްކަތްތަކެއް ވަރަށް ގިނަ. އެ މަސައްކަތްތަކެއް ނިންމައި މަޖިލީހުން ފާސްކުރުވުން މި އަންނަނީ ކޮމިޓީތަކުން
ވަރަށް ގިނަ މަސައްކަތްތަކެއް ކޮށްގެން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ހަމަ ދަންނަވައިލަން ކޮންމެ ދުވަހަކު ވެސް ކޮމިޓީތައް
ތަރުތީބުކުރެވިފައި ހުރި ގޮތް. މިއަދު 10:00ގައި މިއޮތީ ގާނޫނު ނަންބަރު 15/2010 (ދުންފަތު ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ
ގާނޫނު)އަށް އިސްލާޙު ގެނައުމުގެ ބިލު ދިރާސާކުރުމަށް ހޮޅުވާލި 7 މެންބަރުންގެ ވަކި ކޮމިޓީ. 11:00ގައި ޖުޑިޝަރީ
ކޮމިޓީ. 12:30ގައި ސްޓޭޓް އެންޓަރޕްރައިސަސް ކޮމިޓީގެ ސަބް ކޮމިޓީ. 12:45ގައި މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީގެ ސަބް
ކޮމިޓީ. 14:00ގައި މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީގެ ސަބް ކޮމިޓީ-2. 15:45ގައި މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީގެ ސަބް ކޮމިޓީ. އެހެންވީމާ، މި
ކޮމިޓީތަކުގެ މަސައްކަތްތަކަށް އެކަށީގެންވާ ވަގުތު އެބަ ބޭނުންވޭ. އެއީ މި ދެންނެވި ސަބަބަށް ބަލައި. 15 މޭގައި
އަޅުގަނޑުމެން ހުއްޓުމަކަށް ދާނީ އިތުރު މިހާރު ކޮމިޓީތަކުގައި ހުރި މަސައްކަތް ނިންމައިލާ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ތަޔާރުވުން
ފާސްކުރުމުގެ ޖާގަ ހޯދުމަށް ބަލައި. އަދި މިއަދު ހުށަހެޅިގެން މި ދިޔަ ބިލަކީ ވެސް ހަމަ ވަރަށް މުހިންމު ބިލެއް ކަމަށް
ވާތީ، އަޅުގަނޑު ގަސްތުކުރަނީ މިއަދުގެ ޖަލްސާ މިހިސާބުން ނިންމާލައިލަން.

ނިންމުން

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ދެން މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާއެއް އޮންނާނީ 7 މޭ 2025ވާ ބުދަ ދުވަހު ހެނދުނު 9:00ގައި.

والحمد لله ربّ العالمين މަޖިލިސް ނިމުނީ.

Voting Mode: Open

VOTE

Bandaara Media in thakuraarukoh gaanoonaa khilaaf vamundhaathee, ekan sarukaaruge samaalukamah genaumah hushahalhaa massala ah bahus kurumah

Results

Present:	65
Eligible to vote:	64
Yes:	12
No:	45
Abstain:	0
Voted:	57
Not Voted:	7

ID	Name	Organisation	Result
00	Speaker		No voting right
01	Hussain Shareef (PNC)	Hulhumale' Uthuru	Not Voted
02	Abdulla Shazeem (PNC)	Hulhumale' Medhu	No
03	Dr.Ahmed Shamheed (MDP)	Hulhumale' Dhekunu	Yes
04	Ahmed Aifan (PNC)	Henveyru Uthuru	No
05	Hussain Nasih (PNC)	Medhu Henveyru	No
06	Hussain Imran Latheef (PNC)	Henveyru Dhekunu	No
07	Ali Ibrahim (PNC)	Henveyru Hulhangu	No
08	Mohamed Ibrahim (MDP)	Galolhu Uthuru	Yes
10	Ibrahim Muhammad (PNC)	Mahchangolhi Uthuru	No
11	Ahmed Xamyr (PNC)	Mahchangolhi Medhu	No
12	Musthafa Hussain (PNC)	Mahchangolhi Dhekunu	No
13	Mohamed Nazim (MNP)	Maafannu Uthuru	Not Voted
14	Asma Rasheed (PNC)	Maafannu Medhu	No
15	Abdulla Rifau (PNC)	Maafannu Dhekunu	Not Voted
16	Mohamed Musthafa Ibrahim (P...	Maafannu Hulhangu	No
18	Ali Moosa (PNC)	Hoarafushi	No
19	Ahmed Naseer (PNC)	Ihavandhoo	No
20	Ibrahim Shujau (PNC)	Baarashu	No
21	Abdul Latheef Mohamed (PNC)	Dhidhdhoo	No
25	Hussain Ziyad (MDP)	Vaikaradhoo	Yes
26	Mohamed Dawoodh (PNC)	Kulhudhuffushi Uthuru	No
28	Adam Shafeeq (PNC)	Makunudhoo	No
29	Ameen Faisal (MDP)	Kanditheemu	Yes
30	Hassan Mufeed Abdul Gadir (PNC)	Milandhoo	No
31	Mohamed Ibrahim (PNC)	Komandoo	No
32	Mohamed Mamdooh (PNC)	Funadhoo	No
34	Husnee Mubarik (PNC)	Manadhoo	No
35	Mohamed Abbas (MDA)	Velidhoo	Yes
36	Abdul Sattar Mohamed (PNC)	Holhudhoo	No
38	Ibrahim Shifaz (PNC)	Ungoofaaru	No
39	Mohamed Ali (PNC)	Dhuvaafaru	No
40	Ibrahim Falah (PNC)	Inguraidhoo	No
41	Ahmed Zahir (PNC)	Maduvvari	No
44	Mauroof Zakir (MDP)	Kendhoo	Yes
47	Yaaseen Abdulla (PNC)	Naifaru	No
48	Mohamed Shamin Habeeb (PNC)	Kurendhoo	No
49	Munthazim Ibrahim (PNC)	Kaashidhoo	No
50	Ibrahim Naseem (PNC)	Thulusdhoo	Not Voted
53	Hassan Zareer (PNC)	Mathiveri	No
54	Hussain Sameer (MDP)	Thoddoo	Yes
59	Mohamed Niushad (MDP)	Keyodhoo	Yes
61	Ibrahim Naufal (PNC)	Mulaku	Not Voted
65	Hussain Hameed (PNC)	Kudahuvadhoo	No
66	Hassan Waheed (PNC)	Vilufushi	No
67	Ahmed Riyaz (PNC)	Thimarafushi	No
68	Ali Ashrag (PNC)	Kinbidhoo	No
69	Hanan Mohamed Rasheed (PNC)	Guraidhoo	No

ID	Name	Organisation	Result
70	Ismail Shafeeu (PNC)	Isdhoo	No
71	Yoosuf Nasheed (PNC)	Gamu	No
74	Azim Abdul Azeez (PNC)	Vilingili	Not Voted
75	Mohamed Fazeel (PNC)	Dhaandhoo	No
77	Ibrahim Didi (PNC)	Kolamaafushi	No
78	Saudulla Hilmy (PNC)	Thinadhoo Uthuru	No
80	Mohamed Shameez (PNC)	Madaveli	Not Voted
81	Ashraf Rasheed (PNC)	Faresmaathodaa	No
82	Mohamed Ali (PNC)	Gadhdhoo	No
83	Hamad Abdulla (PNC)	Fuvahmulah Uthuru	No
85	Ibrahim Hussain (PNC)	Fuvahmulah Dhekunu	No
88	Ibrahim Didi (PNC)	Feydhoo Dhekunu	No
89	Ahmed Didi (MDP)	Maradhoo	Yes
90	Mohamed Sinan (PNC)	Hithadhoo Uthuru	No
91	Ahmed Azaan Marzooq (PNC)	Hithadhoo Medhu	Yes
92	Ibrahim Nazil (MDP)	Hithadhoo Dhekunu	Yes
93	AbdulRahman (IND)	AdduMeedhoo	Yes